

**Товариство з обмеженою
відповідальністю
«Новус Україна»**

Консолідована фінансова звітність
за рік, який закінчився 31 грудня 2023

	Стор.
КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023:	
Консолідований звіт про прибутки або збитки та інші сукупні доходи	3
Консолідований звіт про фінансовий стан	4
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	5
Консолідований звіт про рух грошових коштів	6
Примітки до консолідованої фінансової звітності	7-48

Звіт незалежного аудитора

Учаснику Товариства з обмеженою відповідальністю «Новус Україна»

Звіт про аудит консолідованої фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, консолідована фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю «Новус Україна» (далі – Компанія) та його дочірніх підприємств (далі – Група) станом на 31 грудня 2023 року та консолідовані фінансові результати та консолідований рух грошових коштів Групи за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності.

Наша думка відповідає нашому додатковому звіту для Аудиторського комітету від 28 травня 2024 року.

Предмет аудиту

Консолідована фінансова звітність Групи включає:

- консолідований звіт про прибутки або збитки та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року;
- консолідований звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2023 року;
- консолідований звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року;
- консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року; та
- примітки до консолідованої фінансової звітності, які включають суттєву інформацію про облікову політику та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Групи відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов’язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що послуги, які ми надавали Групі, відповідають застосовному законодавству і нормативно-правовим актам України, і що ми не надавали

неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Послуги, крім послуг з обов’язкового аудиту, які ми надали Групі протягом періоду з дати початку фінансового періоду до дати закінчення фінансового періоду, складаються з послуг з аудиту консолідованої фінансової звітності материнської компанії Групи за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року.

Суттєва невизначеність, пов’язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітки 2 та 3 у консолідованій фінансовій звітності, в яких описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Групи суттєво впливають триваючі воєнні дії в Україні, і масштаби подальших подій або терміни припинення цих дій невизначені. Також, у 2023 році Група понесла збиток у розмірі 362 795 тисяч гривень та мала дефіцит активів, де зобов’язання Групи перевищували активи на 2 430 502 тисяч гривень. Як зазначено у Примітці 3, ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 3, свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф – звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” консолідована фінансова звітність Групи за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 5 у консолідованій фінансовій звітності, на дату затвердження консолідованої фінансової звітності управлінський персонал Групи ще не склав консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 5, і планує скласти та подати консолідовану фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Наш підхід до аудиту

Короткий огляд

Суттєвість на рівні Групи в цілому: 594 270 тис. грн., що становить 2.9% доходу від звичайної діяльності.

Обсяг нашого аудиту покрив 100% виручки Групи та 96% збитку до оподаткування Групи за абсолютним значенням.

Дотримання умов кредитних договорів

У процесі планування аудиту ми визначили суттєвість та оцінили ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Зокрема, ми проаналізували, в яких областях управлінський персонал сформував суб’єктивні судження, наприклад, щодо суттєвих бухгалтерських оцінок, що включало застосування припущень і розгляд майбутніх подій, з якими внаслідок їх характеру пов’язана невизначеність. Як і в усіх наших аудитах, ми також розглянули ризик обходу механізмів внутрішнього

контролю управлінським персоналом, у тому числі, серед іншого, оцінку наявності ознак необ'єктивності управлінського персоналу, яка створює ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.

Суттєвість

Визначення обсягу нашого аудиту зазнало впливу застосування нами суттєвості. Аудит призначений для отримання обґрунтованої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки. Вони вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виходячи з нашого професійного судження, ми встановили певні кількісні порогові значення для суттєвості, у тому числі для суттєвості на рівні консолідованої фінансової звітності Групи в цілому, як показано нижче у таблиці. За допомогою цих значень і з урахуванням якісних факторів ми визначили обсяг нашого аудиту, а також характер, строки проведення та обсяг наших аудиторських процедур і оцінили вплив викривлень, за їх наявності (взятих окремо та в сукупності), на консолідовану фінансову звітність у цілому.

Суттєвість на рівні Групи в цілому	594 270 тис. грн.
Як ми її визначили	2.9% доходу від звичайної діяльності
Обґрунтування застосованого рівня суттєвості	Ми прийняли рішення використати дохід від звичайної діяльності, який, на нашу думку, є базовим показником, на основі якого користувачі, як правило, оцінюють результати діяльності Групи і який є загальноприйнятим базовим показником для компаній у цій галузі. Хоча прибуток до оподаткування є загальноприйнятим базовим показником для прибуткових компаній, в поточних обставинах ми вважаємо дохід від звичайної діяльності більш об'єктивним показником, що відображає розмір Групи. На нашу думку, прибуток до оподаткування не є прийнятним базовим показником, оскільки він був нестабільним протягом декількох останніх років, в основному через вплив зміни валютних курсів та втрати від знецінення, спричинені воєнними діями в Україні. Ми прийняли рішення використати 2.9%, який, з нашого досвіду, знаходиться в межах діапазону прийнятних кількісних порогів суттєвості для обраного базового показника.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі “Суттєва невизначеність, пов’язана з подальшою безперервною діяльністю”, ми визначили питання, яке описане нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Ключове питання аудиту	Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту
Дотримання умов кредитних договорів <i>Відповідні розкриття інформації наведені у Примітках 3 та 23 до консолідованої фінансової звітності.</i> Кредитні договори Групи мають низку обов’язкових до виконання умов (ковенант) фінансового та нефінансового характеру. Недотримання ковенант чи настання інших подій дефолту, передбачених кредитними договорами, надає позичальникам право вимагати негайного погашення заборгованості за кредитами. Це, в свою чергу, впливає на наявність у Групи безумовного права відстрочити погашення заборгованості на 12 місяців або довше, і, відповідно, на класифікацію зобов’язань за кредитами у консолідованій фінансовій звітності Групи та на її оцінку здатності продовжувати свою безперервну діяльність. Зважаючи на суттєвість зобов’язань за кредитами, обсяг та комплексність ковенант та інших подій дефолту, передбачених кредитними договорами, ми визначили це питання ключовим питанням аудиту.	Наші аудиторські процедури включали, серед іншого: - Перегляд кредитних договорів з метою отримання розуміння про умови кредитування, включаючи фінансові та нефінансові ковенанти та визначення подій дефолту; - Тестування дотримання фінансових та нефінансових ковенант та настання подій дефолту на вибірковій основі; - Аналіз звільнень від зобов’язань та іншої інформації, отриманої Групою від кредиторів щодо ковенант; - Оцінка класифікації зобов’язань за кредитами як поточних або непоточних в консолідованій фінансовій звітності Групи, з урахуванням впливу дотримання ковенант та інших умов договорів; - Оцінка повноти та достовірності розкриття інформації про дотримання ковенант та інших умов договорів у Примітках 3 та 23 до консолідованої фінансової звітності.

Як ми визначили обсяг аудиту Групи

Ми визначили обсяг аудиту таким чином, щоб ми мали змогу виконати роботу у достатньому обсязі для отримання підстав для висловлення нашої думки про консолідовану фінансову звітність у цілому з урахуванням структури Групи, облікових процесів та механізмів контролю, які використовує Група, а також з урахуванням специфіки галузі, в якій Група здійснює свою діяльність.

Обсяг нашого аудиту покрив 100% виручки Групи та 96% збитку до оподаткування Групи за абсолютним значенням.

Інша інформація, включаючи консолідований звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає консолідований звіт про управління (але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи консолідований звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту консолідованої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в консолідованому звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена консолідована фінансова звітність, відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у консолідованому звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та Аудиторського комітету за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Групу або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Аудиторський комітет несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що консолідована фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Групи;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Група втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання консолідованої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває консолідована фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.
- отримуємо достатні прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або напрямків господарської діяльності у складі Групи для висловлення думки про консолідовану фінансову звітність. Ми відповідаємо за спрямування, нагляд та проведення аудиту Групи. Ми одноосібно відповідаємо за нашу аудиторську думку.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Аудиторським комітетом повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо Аудиторському комітету заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, – про заходи, вжиті для усунення загрози, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили Аудиторський комітет ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додаткова інформація, що подається відповідно до Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку №555 від 22 липня 2021 року

Аудит консолідованої фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Новус Україна» було проведено відповідно до договору від 22 березня 2024 року в період з 22 березня 2024 року до дати цього звіту. Компанія є підприємством, що становить суспільний інтерес, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Група не є ані контролером, ані учасником небанківської фінансової групи.

Інформація про кінцевого бенефіціарного власника та структуру власності Групи

На нашу думку, інформація, розкрита у Примітці 1 у консолідованій фінансовій звітності, відповідає інформації про кінцевих бенефіціарних власників та структуру власності Групи, розкритій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Інформація про материнські та дочірні компанії Групи

Станом на 31 грудня 2023 року материнською компанією Компанії є Закрите Акціонерне Товариство «Консул Трейд Гаус», країна резидентства та місцезнаходження якого є Республіка Литва.

Як зазначено у Примітці 1 до консолідованої фінансової звітності, станом на 31 грудня 2023 року Група мала наступні дочірні компанії:

Назва дочірньої компанії	Місцезнаходження дочірньої компанії
ТОВ «НСЖ РЕНОВА»	Україна
ПП «Європаркінг»	Україна
ТОВ «БУДТЕХНОСТРОЙ»	Україна
ТОВ «ГЛОБУС ЦЕНТР»	Україна
ТОВ «ВЕЙКОМЕРС»	Україна
ПрАТ «Автоп»	Україна
ТОВ «Асоціація регіональних мереж»	Україна

Звітування щодо звіту про управління

Як зазначено в розділі «Інша інформація, включаючи звіт про управління» нашого аудиторського звіту, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту, на нашу думку, інформація, наведена в консолідованому звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена консолідована фінансова звітність, відповідає консолідованій фінансовій звітності, і ми не маємо нічого повідомити щодо виявлення суттєвих викривлень.

Підсумки перевірки ревізійної комісії

Інформація про підсумки перевірки ревізійної комісії не наводиться, оскільки це не передбачено чинним законодавством.

Незалежність

Ключовий партнер з аудиту та ТОВ АФ «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» є незалежними від Групи відповідно до Кодексу РМСЕБ та Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Групи для обов'язкового аудиту рішенням єдиного учасника 3 серпня 2020 року. Наше призначення поновлювалося щороку рішенням єдиного учасника протягом загального періоду безперервного призначення аудиторами, який складає 4 роки.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Волкова Олена Анатоліївна.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"
Ідентифікаційний код 21603903
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Волкова Олена Анатоліївна

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101813

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

м. Київ, Україна

28 травня 2024 року

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ АБО ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

	Примітки	2023	2022
Дохід від звичайної діяльності	8	20 492 064	13 907 185
Собівартість реалізації	9	(15 034 484)	(10 171 393)
Валовий прибуток		5 457 580	3 735 792
Інші доходи	10	459 972	272 529
Інші витрати		(6 615)	(5 740)
Витрати на збут та адміністративні витрати	11	(5 131 434)	(4 233 898)
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		779 503	(231 317)
Фінансові витрати	12	(1 201 761)	(2 396 465)
Збиток до оподаткування		(422 258)	(2 627 782)
Податковий кредит	13	59 463	467 903
Збиток		(362 795)	(2 159 879)
Загальна сума сукупного збитку		(362 795)	(2 159 879)

Дата затвердження звітності: 28 травня 2024

Від імені керівництва

Марк Петкевич,
Генеральний директор ТОВ «Новус Україна»

Ніна Орловська,
Фінансовий директор ТОВ «Новус Україна»

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
НА 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

	Примітки	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Непоточні активи			
Основні засоби	14	5 813 307	7 096 175
Нематеріальні активи	15	490 805	545 469
Інвестиції в спільні підприємства та асоційовані підприємства	16	110 490	126 939
Відстрочені податкові активи	13	560 221	500 758
Інші непоточні фінансові активи		105 341	109 824
Загальна сума непоточних активів		7 080 164	8 379 165
Поточні активи			
Поточні запаси	17	1 747 764	1 369 759
Надані запозичення	19	317 469	354 953
Торговельна та інша поточна дебіторська заборгованість	18	546 403	430 793
Інші поточні нефінансові активи		149 585	195 601
Грошові кошти та їх еквіваленти	20	526 246	343 707
Загальна сума поточних активів		3 287 467	2 694 813
Загальна сума активів		10 367 631	11 073 978
Власний капітал та зобов'язання			
Власний капітал			
Статутний капітал	21	634 743	634 743
Інша частка участі в капіталі		179 957	47 940
Інші резерви		9 681	9 681
Накопичений збиток		(3 254 883)	(2 892 088)
Загальна сума власного капіталу		(2 430 502)	(2 199 724)
Непоточні зобов'язання			
Непоточні запозичення та зобов'язання за орендою	23	7 349 825	4 802 253
Інші непоточні нефінансові зобов'язання		9 251	9 756
Загальна сума непоточних зобов'язань		7 359 076	4 812 009
Поточні зобов'язання			
Торговельна та інша поточна кредиторська заборгованість	22	3 834 213	2 960 211
Поточні запозичення та зобов'язання за орендою	23	1 595 148	5 492 586
Поточні податкові зобов'язання, поточні		39	-
Відстрочений дохід		9 657	8 896
Загальна сума поточних зобов'язань		5 439 057	8 461 693
Загальна сума зобов'язань		12 798 133	13 273 702
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		10 367 631	11 073 978

Дата затвердження звітності: 28 травня 2024

Від імені керівництва

Марк Петкевич,
Генеральний директор ТОВ «Новус Україна»

Ніна Орловська,
Фінансовий директор ТОВ «Новус Україна»

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

	Статутний капітал	Інша частка участі в капіталі	Інші резерви	Накопичений збиток	Всього
Власний капітал на 01 січня 2022 року	634 743	454 667	9 681	(732 209)	366 882
Збиток	-	-	-	(2 159 879)	(2 159 879)
Сукупний збиток	-	-	-	(2 159 879)	(2 159 879)
Вибуття частки у дочірньому підприємстві		(406 727)	-	-	(406 727)
Власний капітал на 01 січня 2023 року	634 743	47 940	9 681	(2 892 088)	(2 199 724)
Збиток	-	-	-	(362 795)	(362 795)
Сукупний збиток	-	-	-	(362 795)	(362 795)
Збільшення через операції з власниками, власний капітал (Примітка 26)	-	132 017	-	-	132 017
Власний капітал на 31 грудня 2023 року	634 743	179 957	9 681	(3 254 883)	(2 430 502)

Дата затвердження звітності: 28 травня 2024

Від імені керівництва

Марк Петкевич,
 Генеральний директор ТОВ «Новус Україна»

Ніна Орловська,
 Фінансовий директор ТОВ «Новус Україна»

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

	2023	2022
Грошові потоки від (для) операційної діяльності		
(Збиток)	(362 795)	(2 159 879)
Коригування для узгодження збитку		
Коригування (кредиту) з податку на прибуток	(59 463)	(467 903)
Інші коригування для узгодження збитку	233 275	308 130
Коригування фінансових витрат	753 927	619 393
Коригування (прибутку) збитку від вибуття непоточних активів	(23 473)	29 104
Коригування витрат зносу	986 475	978 684
Коригування нереалізованих збитків від курсових різниць	447 834	1 777 072
Коригування забезпечень	(9 505)	120 256
	1 966 275	1 204 857
Коригування (збільшення) зменшення торговельної дебіторської заборгованості	(130 132)	46 601
Коригування збільшення запасів	(572 747)	(248 725)
Коригування збільшення (зменшення) торговельної кредиторської заборгованості	780 244	(863 257)
Коригування зменшення (збільшення) іншої операційної дебіторської заборгованості	13 742	(2 529)
Коригування зменшення (збільшення) заборгованостей перед бюджетом	51 158	(233 219)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності	2 108 540	(96 272)
Проценти сплачені	(735 297)	(512 013)
Чисті грошові потоки від/(використані в) операційної діяльності	1 373 243	(608 285)
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(499 729)	(57 200)
Надходження від продажу основних засобів	186 630	66 491
Грошові кредити, надані іншим сторонам	(720 872)	(572 025)
Надходження грошових коштів від повернення кредитів, наданих іншим сторонам	758 357	462 805
Чисті грошові потоки використані в інвестиційній діяльності	(275 614)	(99 929)
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності		
Надходження від запозичень (Примітка 23)	1 982 060	1 367 930
Погашення запозичень (Примітка 23)	(2 897 150)	(689 563)
Чисті грошові потоки (використані в)/від фінансової діяльності	(915 090)	678 367
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів до впливу змін валютного курсу	182 539	(29 847)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	343 707	373 554
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	526 246	343 707

Дата затвердження звітності: 28 травня 2024

Від імені керівництва

Марк Петкевич,
Генеральний директор ТОВ «Новус Україна»

Ніна Орловська,
Фінансовий директор ТОВ «Новус Україна»

1 РОЗКРИТТЯ ЗАГАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), станом на 31 грудня 2023 року і за рік, що закінчився на вказану дату, для ТОВ «Новус Україна» (далі – «Компанія») та його дочірніх підприємств (далі – «Група»).

Компанія є товариством з обмеженою відповідальністю, створеним в Україні 19 червня 2008 року. Її материнською та кінцевою холдинговою компанією є ЗАТ «Консул Трейд Гаус», країна резидентства та місцезнаходження якого є Республіка Литва. Його кінцевими контролюючими сторонами є Раймондас Туменас та Марина Познякова, які здійснюють спільний контроль над Компанією. Його кінцевими бенефіціарними власниками є Раймондас Туменас, Марина Познякова та Агне Рузгієне.

Зареєстрований офіс Компанії знаходиться за адресою: просп. Європейського Союзу, 47, Київ, 04208, Україна. Компанія утримує частку власності у низці дочірніх підприємств, зареєстрованих в Україні.

Основна діяльність Групи пов'язана із роздрібною торгівлею продуктами харчування, напоями та товарами широкого вжитку через мережу супермаркетів під торговою маркою «НОВУС». До складу Групи входила мережа із 98 та 94 магазинів відповідно станом на 31 грудня 2023 та 2022 років.

Структуру Групи станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2022 наведено нижче:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
ТОВ НСЖ «РЕНОВА»	100,00%	100,00%
ПП «Європаркінг»	99,10%	99,10%
ТОВ «БУДТЕХНОСТРОЙ»	100,00%	100,00%
ТОВ «ГЛОБУС ЦЕНТР»	100,00%	100,00%
ТОВ «ВЕЙКОМЕРС»	100,00%	100,00%
ПрАТ "Автоп"	100,00%	100,00%
ТОВ "Асоціація регіональних мереж"	66,67%	66,67%

2 ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Українська економіка має риси, притаманні ринкам, що розвиваються, і на її розвиток значною мірою впливають фіскальна та грошово-кредитна політика, ухвалена українським урядом, а також розвиток правового, регуляторного та політичного середовища, яке швидко змінюється.

24 лютого 2022 року російські війська розпочали повномасштабне вторгнення на територію Української держави, яке вплинуло на всі сфери життя та економіки України. Території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та частково Херсонської та Запорізької областей були окуповані на початку війни, але згодом звільнені. Станом на 31 грудня 2023 року Крим та більшість територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей все ще перебувають під окупацією, там тривають активні військові дії, хоча з 2022 року серйозних переміщень лінії фронту не було. Триває мобілізація людей до української армії, підтримка ринку праці та впливаючи на ті компанії та галузі, які не мають права забезпечити своїх працівників чоловічої статі від мобілізації. У 2023 році російська федерація продовжувала атакувати цивільну інфраструктуру, зокрема, з метою завдати шкоди об'єктам українських морських і дунайських портів після виходу з чорноморської зернової угоди в липні 2023 року, що тимчасово знизило експортні можливості України. Незважаючи на ці події, з серпня 2023 року експорт морським транспортом було відновлено, тоді як наприкінці 2023 року з'явилися додаткові складності для транспортування наземним транспортом через страйки польських перевізників, які блокували пункти пропуску на кордоні з Україною. Ситуація залишається напруженою, вона впливає не лише на українську, а й на міжнародну економіку, і її подальший вплив та тривалість важко передбачити та кількісно оцінити. Додаткові відомості про вплив війни на активи та діяльність Групи розкриті в Примітці 3.

Українські підприємства, розташовані за межами основних зон бойових дій, продовжують демонструвати ознаки відновлення у 2023 році. Результатом цього стало збільшення ВВП України у

2023 році на 5,3 % (2022: зменшення на 28,8%) відповідно до даних, опублікованих Національним банком України («НБУ») у квітні 2024 року.

Національний банк України («НБУ») дотримується політики відсоткових ставок відповідно до цільових показників інфляції. Рівень інфляції в Україні за 2023 рік склав 5.1% (2022: 26,6%) згідно зі статистикою, опублікованою Державною службою статистики України. Зростання інфляції у 2022 році змусило НБУ розпочати посилення монетарної політики та підвищити облікову ставку з 10% з 21 січня 2022 року до 25% з 3 червня 2022 року. Далі протягом 2023 року НБУ поступово знижував облікову ставку, досягнувши 15% з 15 грудня 2023 року. У 2024 році облікова ставка продовжила знижуватись і становила 14.5% з 15 березня 2024 року.

Станом на 24 лютого 2022 року курс гривні на валютному ринку було зафіксовано на рівні 29,25 грн за 1 долар США (порівняно з 27,28 грн за 1 долар США на 31 грудня 2021 року) для забезпечення надійної та стабільної роботи фінансової системи країни. З 21 липня 2022 року курс гривні було зафіксовано на рівні 36,57 грн за 1 долар США, проте з 3 жовтня 2023 року НБУ повернувся до плаваючого курсу гривні. Станом на 31 грудня 2023 року обмінний курс становив 37,98 грн. за долар США (на 31 грудня 2022 року - 36,57 грн. за 1 дол. США)

Щоб утримати інфляцію під контролем, НБУ також запровадив низку адміністративних обмежень, зокрема на валютні операції та рух капіталу, включаючи обмеження на виплату відсотків та дивідендів, що перераховуються на рахунки за кордоном в іноземній валюті. У червні 2023 р НБУ скасував деякі валютні обмеження, в тому числі ті, що стосуються перерахування коштів за кордон для обслуговування та погашення зовнішніх кредитів / позик. Крім того, з 1 грудня 2023 року НБУ запровадив нові послаблення, які стосуються, зокрема, скасування лімітів на продаж іноземної валюти для банків і небанківських фінансових установ та дозволу Експортно-кредитному агентству переказувати кошти за кордон для відшкодування за договорами страхування / перестрахування. Водночас з 1 серпня 2023 року скасовано деякі інші регуляторні послаблення, надані раніше урядом, зокрема частково скасовано мораторій на податкові перевірки.

Прибутковість до погашення («YtM») за єврооблігаціями Уряду України знизилася до 50,6% (для 5-річних інструментів станом на 31 грудня 2022 року) з 63,4% станом на 31 грудня 2022 року. Водночас внутрішні українські суверенні облігації у гривнях (терміном погашення 5 років) торгувалися з прибутковістю 18% станом на 31 грудня 2023 року (22% на 31.12.2022) згідно з даними НБУ.

З початком війни український бюджет відчував значний дефіцит, який фінансувався за рахунок національних і міжнародних запозичень і грантів. Завдяки надходженню міжнародної допомоги резерви іноземної валюти станом на 31 липня 2023 року досягли нового рекорду в 41,7 млрд доларів США. Це найвищий рівень резервів за понад 30 років. Але після уповільнення міжнародної допомоги, валютні резерви України зменшилися і станом на 31 грудня 2023 року становили 40,5 млрд доларів США. Міжнародна підтримка вкрай важлива для здатності України продовжувати боротьбу з агресією та фінансувати дефіцит бюджету та поточні виплати боргів.

3 РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ

Цю консолідовану фінансову звітність було підготовлено на основі принципу безперервної діяльності. При прийнятті цього судження керівництво врахувало фінансовий стан Групи, поточні наміри, прибутковість діяльності, операційні грошові потоки, покращення та розробки поточного року, а також проаналізувало вплив військового вторгнення Російської Федерації в Україну та макроекономічні події.

У 2023 році Група отримала чистий збиток у розмірі 362 704 тисяч гривень (2022 рік: чистий збиток у розмірі 2 159 879 тисяч гривень) і чисті надходження грошових коштів від операційної діяльності у розмірі 1 205 228 тисяч гривень (2022 рік: чисті витрати грошових коштів від операційної діяльності у розмірі 227 382 тисяч гривень). Станом на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року сума загального власного капіталу Групи була негативною та складала 2 430 411 тисяч гривень та 2 199 724 тисяч грн відповідно, переважно в наслідок негативного впливу курсових різниць від валютних зобов'язань. Станом на 31 грудня 2023 року поточні зобов'язання Групи перевищували поточні активи на 2 151 415 тисяч гривень (31 грудня 2022 року: перевищення поточних зобов'язань над поточними активами становили 5 285 836 тисяч гривень). Головним чином такі показники були спричинені девальвацією гривні, а отже збільшенням зобов'язань Групи, та високим рівнем капітальних інвестицій, які частково фінансувалися за рахунок вільних грошових потоків. Керівництво планує покрити наявний дефіцит ліквідності за рахунок грошових надходжень від операційної

діяльності з одночасним скороченням своєї інвестиційної програми та потенційною конвертацією валютних кредитів у гривневі.

У 2023 році Група продемонструвала суттєве збільшення доходів від реалізації продукції у порівнянні із 2022 роком. Станом на початок 2023 року було відновлено всі магазини, що постраждали внаслідок бойових дій в Київській області у 2022 році, що позитивно вплинуло на динаміку виторгів. Також протягом переважної частини 2023 року були відсутні системні відключення електроенергії, які у 2022 році суттєво ускладнювали операційну роботу магазинів. У 2023 також було відкрито 7 нових магазинів, два з яких це пілотний проект нового формату (дискаунтер). Ще одним чинником, який позитивно вплинув на операційні результати діяльності Групи у 2023 була незначна девальвація курсу гривні у порівнянні з 2022 роком. У 2023 році курс євро протягом року зріс на 8%, з 38,95 до 42,21 на 31.12.2023, у порівнянні з 2022 роком, коли курс зріс на 26%, з 30,92 до 38,95.

Група закінчила будівництво Розподільчого центру на початку 2024 року, що дозволить у середньостроковій перспективі істотно знизити логістичні витрати. У будівництві Розподільчого центру та нових магазинів Групи використовує енергоефективні технології, що також призведе до зниження операційних витрат у середньостроковій перспективі.

Основним кредитором Групи залишається Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). У зв'язку зі зниженням потоків грошових коштів від операційної діяльності у 2022 році, Група стикнулася з труднощами у обслуговуванні свого кредитного портфелю. Тому 31 січня 2023 року було підписано нову Додаткову угоду, що передбачала оновлений графік погашення заборгованості. Протягом 2023 року Група дотримувалась цього графіка, а також здійснила дострокове погашення частини заборгованості у сумі 12 371 тисяч доларів та 12 622 тисяч євро. Результатом стало зниження боргового навантаження на Групу у 2023 році.

На 31 березня 2023, 30 червня 2023, 30 вересня 2023 та 31 грудня 2023 року Група порушила ковенанту щодо співвідношення фінансового боргу до власного капіталу. Відповідний лист про звільнення від зобов'язань ("waiver") було отримано від банку 27 грудня 2023 року на необмежений строк.

Додатково, Група не виконала ковенанту щодо Коефіцієнту покриття забезпеченням на 31 грудня 2022 року. Після цього Група провела оцінку основних засобів і надала новий звіт про їх оцінку ЄБРР. На підставі отриманих результатів в лютому 2023 року Група надала в заставу ЄБРР додаткові будівлі з метою дотримання вищезазначеного коефіцієнту. 31 грудня 2023 року від банку було отримано підтвердження, що в результаті надання додаткових активів в заставу, порушення цієї ковенанти було виправлено.

Крім того, материнська компанія Групи надала ЄБРР консолідовану фінансову звітність за рік що закінчився 31 грудня 2022 року разом із аудиторським висновком на 10 днів пізніше, ніж це було передбачено кредитними угодами. Це порушення давало право ЄБРР вимагати від Групи негайного погашення позик. 31 грудня 2023 року від банку було отримано підтвердження, що в результаті надання консолідованої фінансової звітності материнської компанії за рік що закінчився 31 грудня 2022 року разом із аудиторським висновком, порушення цієї ковенанти було виправлено.

Через російське вторгнення, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, виникла подія дефолту "Суттєвий негативний ефект" (Material Adverse Effect), яка давала право ЄБРР вимагати негайного погашення заборгованості за кредитом. У січні 2023 року Група підписала з ЄБРР угоду про реструктуризацію, а отже, підписавши цю угоду після початку повномасштабного військового вторгнення в Україну, що є подією дефолту «Суттєвий негативний ефект», ЄБРР підтвердило, що вторгнення Російської Федерації в Україну було подією, що триває на дату угоди про реструктуризацію, і саме по собі не вважатиметься суттєвим негативним ефектом, якщо тільки, на обґрунтовану думку ЄБРР, вторгнення не посилиться або не пошириться і, як наслідок, на обґрунтовану думку ЄБРР, це матиме вплив на Компанію. Таким чином, станом на 31 грудня 2023 року подія дефолту «Суттєвий негативний ефект», що виникла 24 лютого 2022 року вважається виправленою шляхом підписання угоди про реструктуризацію і жодного нового суттєвого негативного ефекту не сталося відповідно до угоди про реструктуризацію.

Після ретельного аналізу економічної ситуації в країні Група вирішила на додачу до існуючої форми фінансування шляхом залучення кредитів від банківських та небанківських установ також скористатися альтернативним методом фінансування – здійснити емісію гривневих облігацій у розмірі 400 000 тисяч українських гривень, строком на 3 роки та відсотковою ставкою до 18% та забезпечених заставою у вигляді об'єктів нерухомого майна, яке знаходиться у власності

поручителя, який є пов'язаною стороною Компанії. Станом на дату випуску цієї звітності Група готує пакет необхідної документації, включно з цією окремою фінансовою звітністю, для подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку в рамках процесу із підготовки до емісії, запланованої на 2 півріччя 2024 року. Також для супроводження цього процесу та отримання консультаційних послуг Групою була залучена організація-андеррайтер. Основною метою випуску облігацій є заміна валютного кредитування гривневим для зниження валютних ризиків, а також можливе поповнення обігових коштів та/або фінансування інвестиційних проєктів розвитку мережі магазинів та інфраструктури

З цієї ж метою також розглядається можливість конвертації частини кредиту ЄБРР з євро в гривню. Питання знаходиться на стадії переговорів щодо суми та ставки, під яку банк готовий конвертувати частину кредиту.

Керівництво підготувало прогноз грошових потоків на наступні 12 місяців на основі таких припущень:

- подальше зростання продажів за рахунок повернення людей до Києва та Київської області, а також внутрішніх перерозподілів, відкриття 10 нових магазинів у Києві та зростання середнього чека на людину за рахунок інфляції;
- стабільна маржа на середньо-історичному рівні;
- зростання операційних витрат відповідно до збільшення продажів;
- відкриття нового власного РЦ та відповідне скорочення обсягів логістичних витрат, а саме: управління транспортом, складське господарство та дистрибуція товарів.;
- сплата основної суми позики та відсотків за позиками відповідно до графіка.

Керівництво визнає, що майбутній розвиток воєнних дій і їх тривалість становить суттєву невизначеність, яка може викликати значні сумніви стосовно здатності Групи продовжувати свою безперервну діяльність і, отже, Група може бути не в змозі реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Незважаючи на суттєву невизначеність, пов'язану із війною в Україні, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації негативного впливу на Групу та вважає, що застосування припущення про безперервність діяльності для складання окремої фінансової звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року є обґрунтованим.

4 РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОЧІКУВАНИЙ ВПЛИВ ПЕРШОГО ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ СТАНДАРТІВ АБО ТЛУМАЧЕНЬ

Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій

З 1 січня 2023 року набули чинності такі нові стандарти та зміни стандартів, але вони не мали істотного впливу на Групу:

МСФЗ 17 «Договори страхування» (опублікований 18 травня 2017 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв організаціям застосовувати існуючу практику обліку договорів страхування. Отже, інвесторам було складно порівнювати і зіставляти фінансові результати в інших відносинах аналогічних страхових компаній. МСФЗ 17 є єдиним, оснований на принципах стандартом обліку всіх видів договорів страхування, у тому числі договорів перестрахування, наявних у страховика. Відповідно до цього стандарту, визнання та оцінка груп договорів страхування слід виконувати за: (i) приведеною вартістю майбутніх грошових потоків (грошових потоків після виконання договорів), скоригованою з урахуванням ризику, в якій врахована вся наявна інформація про грошові потоки після виконання договорів, яка відповідає спостережуваній ринковій інформації, плюс (якщо вартість є зобов'язанням) або мінус (якщо вартість є активом) (ii) сумою, яка являє собою незароблений прибуток по групі договорів (сервісна маржа за договорами). Страховики відображатимуть прибуток від групи договорів страхування за період, протягом якого вони надають страхове покриття, і тією мірою, якою вони звільняються від ризику. Якщо група договорів є чи стає збитковою, організація негайно відображатиме збиток.

Зміни МСФЗ 17 та зміна МСФЗ 4 (опубліковані 25 червня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни включають роз'яснення для полегшення запровадження МСФЗ 17 і спрощення окремих вимог стандарту та перехідних положень. Ці зміни стосуються восьми областей МСФЗ 17 і не передбачають зміни основоположних принципів стандарту. До МСФЗ 17 були внесені такі зміни:

- **Дата набуття чинності:** Дату набуття чинності МСФЗ 17 (зі змінами) відкладено на два роки.

Стандарт має застосовуватися до річних звітних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати. Встановлений у МСФЗ 4 строк дії тимчасового звільнення від застосування МСФЗ 9 також перенесено на річні звітні періоди, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати.

- *Очікуване відшкодування страхових аквізиційних грошових потоків:* Організації повинні відносити частину своїх аквізиційних витрат на відповідні договори, які очікується продовжити, та визнавати такі витрати як активи до моменту визнання організацією продовження договору. Організації повинні оцінювати ймовірність відшкодування активу на кожну звітну дату і надавати інформацію про конкретний актив у примітках до фінансової звітності.
- *Маржа за передбачені договором послуги, що відноситься на інвестиційні послуги:* Слід ідентифікувати одиниці покриття з урахуванням обсягу вигод і очікуваного періоду страхового покриття та інвестиційних послуг за договорами зі змінними платежами та іншими договорами з послугами по отриманню інвестиційного доходу відповідно до загальної моделі. Витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю, слід включати як грошові потоки у межі договору страхування у тих випадках, в яких організація здійснює таку діяльність для збільшення вигод від страхового покриття для власника страхового полісу.
- *Утримувані договори перестрахування – відшкодування збитків:* Коли організація визнає збиток при первісному визнанні обтяжливої групи базових договорів страхування чи при додаванні обтяжливих базових договорів страхування до групи, організація повинна скоригувати маржу за передбачені договором послуги відповідної групи утримуваних договорів перестрахування і визнати прибуток за такими договорами перестрахування. Сума збитку, відшкодованого за утримуваним договором перестрахування, визначається множенням збитку, визнаного за базовими договорами страхування, на процент вимог за базовими договорами страхування, який організація очікує відшкодувати за утримуваним договором перестрахування. Ця вимога застосовуватиметься тільки у тому випадку, коли утримуваний договір перестрахування визнається до визнання збитку від базового договору страхування або одночасно з таким визнанням.
- *Інші зміни:* Інші зміни включають виключення зі сфери застосування для певних договорів кредитних карт (або аналогічних договорів) і для певних кредитних договорів; подання активів і зобов'язань за договорами страхування у звіті про фінансовий стан у портфелях, а не в групах; застосовність варіанту зниження ризику при зниженні фінансових ризиків за допомогою утримуваних договорів перестрахування та непохідних фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток; вибір облікової політики для зміни оцінок, зроблених у попередній проміжній фінансовій звітності, при застосуванні МСФЗ 17; включення платежів і надходжень з податку на прибуток, що відносяться на конкретного власника страхового полісу, за умовами договору страхування до грошових потоків; і вибіркове звільнення від вимог протягом перехідного періоду та інші незначні зміни.

Перехідна опція для страхових компаній, що застосовують МСФЗ 17, – зміни МСФЗ 17 (опубліковані 9 грудня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміна до перехідних положень МСФЗ 17 надає страховим компаніям опцію, спрямовану на підвищення корисності інформації, яка надається інвесторам при початковому застосуванні МСФЗ 17. Зміна стосується лише переходу страхових компаній на облік згідно з МСФЗ 17 та не впливає на будь-які інші вимоги МСФЗ 17. Перехідні положення МСФЗ 17 та МСФЗ 9 застосовуються на різні дати та призведуть до таких разових відмінностей у класифікації у порівняльній інформації, представленій станом на дату початкового застосування МСФЗ 17: облікова невідповідність між зобов'язаннями за договорами страхування, що оцінюються за поточною вартістю, та відповідними фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю, а також, якщо організація прийняла рішення скоригувати порівняльну інформацію у відповідності до вимог МСФЗ 9, відмінності між класифікацією фінансових активів, визнання яких припинене у порівняльному періоді (до яких МСФЗ 9 не застосовується), та інших фінансових активів (до яких МСФЗ 9 застосовується). Зміна стандарту допоможе страховим компаніям уникнути цих тимчасових облікових невідповідностей, отже, підвищить корисність порівняльної інформації для інвесторів. Для цього страховим компаніям надається опція щодо представлення порівняльної інформації про фінансові активи. При початковому застосуванні МСФЗ 17 організаціям для цілей подання порівняльної інформації дозволяється застосовувати підхід накладання при класифікації фінансових активів, за якими організація не коригує порівняльну інформацію згідно з МСФЗ 9. Перехідна опція може застосовуватися окремо за кожним інструментом, дозволяє організаціям подавати порівняльну інформацію так, якби до цього фінансового активу застосовувалися вимоги МСФЗ 9 щодо класифікації та оцінки, але не вимагає від організацій застосовувати вимоги МСФЗ 9 щодо знецінення, а також вимагає від організацій, які застосовують при класифікації фінансового активу підхід накладання, використовувати обґрунтовану та підтверджену інформацію, наявну на дату переходу на облік згідно зі стандартом для визначення того, як організація очікує класифікувати

цей фінансовий актив із застосуванням МСФЗ 9

Зміни МСБО 1 і Практичного керівництва 2 з МСФЗ: розкриття інформації про облікову політику (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 1 вимагають від організацій розкривати суттєву інформацію про облікову політику, а не основні положення облікової політики. Зміни містять визначення суттєвої інформації про облікову політику. У зміненому стандарті також уточнюється, що інформація про облікову політику вважається суттєвою, якщо без неї користувачі фінансової звітності не змогли би зрозуміти іншу суттєву інформацію, наведену у фінансовій звітності. У зміненому стандарті наведено ілюстративні приклади інформації про облікову політику, яка, ймовірно, вважатиметься суттєвою для фінансової звітності організації. Крім того, змінений МСБО 1 уточнює, що несуттєву інформацію про облікову політику розкривати не потрібно. Проте якщо вона розкривається, вона не повинна ускладнювати розуміння суттєвої інформації про облікову політику. На підтримку цих змін також були внесені зміни до Практичного керівництва 2 з МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», де містяться рекомендації щодо застосування концепції суттєвості до розкриття інформації про облікову політику.

З урахуванням цих вимог, Група переглянула Примітку 6 окремої фінансової звітності стосовно розкриття суттєвої інформації про облікову політику.

Зміни МСБО 8: визначення облікових оцінок (опубліковані 12 лютого 2021 року та вступають в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 8 уточнюють, як організації повинні відрізнити зміни облікової політики від змін облікових оцінок.

Відстрочені податки, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають за однією операцією, – зміни МСБО 12 (опубліковані 7 травня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 12 стосуються обліку відстроченого податку за такими операціями, як оренда та зобов'язання з виведення активів з експлуатації. У визначених обставинах організації звільняються від вимоги визнавати відстрочений податок, коли вони вперше визнають активи або зобов'язання. Раніше існувала невизначеність щодо того, чи звільнення стосується таких операцій, як оренда та зобов'язання з виведення активів з експлуатації, за якими одночасно визнається актив і зобов'язання. Зміни уточнюють, що звільнення не застосовується, і організації повинні визнавати відстрочений податок за такими операціями. Зміни вимагають від компаній визнавати відстрочений податок за операціями, за якими при початковому визнанні виникають рівні суми тимчасових різниць, які збільшують і зменшують суму оподаткування.

Зміни МСБО 12 «Податки на прибуток: міжнародна податкова реформа – типові правила другого компонента» (опубліковані 23 травня 2023 року). У травні 2023 року РМСБО випустила зміни обмеженої сфери застосування до МСБО 12 «Податки на прибуток». Цю зміну було запроваджено у відповідь на заплановане впровадження типових правил другого компонента, опублікованих Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у результаті міжнародної податкової реформи. Змінами передбачено тимчасовий виняток із дотримання вимог щодо визнання та розкриття відстрочених податків відповідно до діючого або практично введеного в дію податкового законодавства, яким запроваджені типові правила другого компонента. Відповідно до встановленої РМСБО дати набуття чинності, компанії можуть застосовувати цей виняток негайно, але вимоги до розкриття інформації є обов'язковими для річних періодів, які починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати.

Застосування цих змін не мало значного впливу на консолідовану фінансову звітність Групи, якщо не зазначено інше.

Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Групою у річних періодах, починаючи з 1 січня 2024 року та пізніших періодах. Група не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

Поправки до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»: Відсутність взаємозамінності (Набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2025 року або після цієї дати). Стандарт доповнено визначенням, що таке конвертована валюта, настановами, як визначити чи є валюта конвертованою, як визначити спот-курс, якщо валюта не є конвертованою,

та як розкрити це у фінансовій звітності. Поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2025 року або після цієї дати, та застосовуються ретроспективно.

Впровадження нового МСФЗ 18 - Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності (Набирає чинності для першої річної фінансової звітності за МСФЗ за періоди, що починаються 1 січня 2027 року або після цієї дати). Новий стандарт запроваджує нові вимоги щодо подання та розкриття інформації у фінансовій звітності, що мають надати кращу основу для аналізу та порівняння компаній користувачами фінансової звітності.

МСФЗ 19 «Дочірні компанії без публічної звітності: розкриття інформації» (Набирає чинності 09 травня 2024 року). Стандарт дозволяє дочірнім компаніям вести лише один набір бухгалтерських записів для задоволення потреб як материнської компанії, так і користувачів її фінансової звітності, а також скорочує вимоги до розкриття інформації

Зміни МСФЗ 16 «Оренда: зобов'язання з оренди в операції продажу з подальшою зворотною орендою» (опубліковані 22 вересня 2022 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2024 року або після цієї дати). Ці зміни стосуються операцій продажу з подальшою зворотною орендою, які відповідають вимогам МСФЗ 15, щоб обліковуватися як операція продажу. Зміни вимагають від орендаря-продавця оцінювати в подальшому зобов'язання, що виникають внаслідок такої операції, і так, що він не визнає прибуток або збиток, пов'язаний із правом користування, яке залишається у нього. Це означає перенесення такого прибутку на майбутні періоди, навіть якщо зобов'язання передбачає здійснення змінних орендних платежів, які не залежать від індексу чи ставки.

Класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових зобов'язань – зміни МСБО 1 (первісно опубліковані 23 січня 2020 року і в подальшому змінені 15 липня 2020 року та 31 жовтня 2022 року; остаточно вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2024 року або після цієї дати). Ці зміни уточнюють, що зобов'язання класифікуються у поточні або довгострокові залежно від прав, існуючих на кінець звітного періоду. Зобов'язання є довгостроковими, якщо організація має на кінець звітного періоду суттєве право відкласти їх погашення, як мінімум, на 12 місяців. Роз'яснення у стандарті більше не вимагає, щоб таке право було безумовним. Зміна, запроваджена у жовтні 2022 року, визначила, що умови кредиту, які підлягають виконанню після звітної дати, не впливають на класифікацію боргових зобов'язань як поточних або довгострокових станом на звітну дату. Очікування управлінського персоналу щодо подальшої реалізації ним права відкласти розрахунок не впливають на класифікацію зобов'язань. Зобов'язання класифікується як поточне зобов'язання, якщо умову не дотримано станом на або перед звітною датою, навіть якщо від кредитора отримано звільнення від виконання умови після закінчення звітного періоду. І навпаки, кредит класифікується як довгострокове зобов'язання, якщо умову кредиту не дотримано тільки після звітної дати. Крім того, зміни містять роз'яснення вимог до класифікації боргових зобов'язань, які компанія може врегулювати за рахунок їх конвертації в інструменти капіталу. Розрахунок визначається як погашення зобов'язання грошовими коштами, іншими ресурсами, які втілюють у собі економічні вигоди, або власними інструментами капіталу організації. Передбачено виняток для конвертованих інструментів, які можуть бути конвертовані у власний капітал, але тільки для тих інструментів, де опціон на конвертацію класифікується як дольовий інструмент в якості окремого компонента комбінованого фінансового інструмента.

Зміни МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» і МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації: механізми фінансування постачальників» (опубліковані 25 травня 2023 року). У відповідь на занепокоєння користувачів фінансової звітності з приводу недостатнього чи недостовірного розкриття інформації про механізми фінансування, у травні 2023 року РМСБО випустила зміни МСБО 7 та МСФЗ 7, які вимагають від організацій розкривати інформацію про механізми фінансування постачальників (МФП). Ці зміни вимагають розкривати інформацію про механізми фінансування постачальників організації, яка дозволить користувачам фінансової звітності оцінити вплив цих механізмів на зобов'язання та грошові потоки організації, а також на її схильність до ризику ліквідності. Мета вимог до розкриття додаткової інформації полягає у підвищенні рівня прозорості механізмів фінансування постачальників. Ці зміни не впливають на принципи визнання чи оцінки, а впливають виключно на вимоги до розкриття інформації. Нові вимоги до розкриття інформації застосовуватимуться до річних звітних періодів, які починаються з 1 січня 2024 року або після цієї дати.

МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання» (опублікований 30 січня 2014 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати). МСФЗ 14 дозволяє організаціям, які вперше застосовують стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ, продовжувати визнавати суми, що стосуються тарифного регулювання, відповідно до їхніх попередніх загальноприйнятих стандартів бухгалтерського обліку під час переходу на облік за стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ. Однак з метою покращення порівнянності з організаціями, які вже застосовують стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ і не визнають такі суми, стандарт вимагає відображати вплив тарифного регулювання окремо від інших статей. Організації, які вже подають фінансову звітність відповідно до стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, не мають права застосовувати цей стандарт.

Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати). Ці зміни усувають невідповідність між вимогами МСФЗ 10 і МСБО 28, що стосуються продажу чи внеску активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором. Основний наслідок застосування змін полягає у тому, що прибуток чи збиток визнається у повному обсязі у тому випадку, якщо угода стосується бізнесу. Якщо активи не являють собою бізнес, навіть якщо цими активами володіє дочірнє підприємство, визнається лише частина прибутку чи збитку.

Керівництво не очікує, що прийняття перелічених вище стандартів матиме суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність Групи в майбутніх періодах.

5 ПОДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Мета консолідованої фінансової звітності і застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності

Ця фінансова звітність є консолідованою фінансовою звітністю Групи, яка підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (стандарти бухгалтерського обліку «МСФЗ») та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо підготовки та подання окремої фінансової звітності підприємств як того вимагає законодавство.

Відповідно до пункту 5 Статті 12 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» суб'єкти господарювання, які складають фінансову звітність за стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї фінансової звітності Комітетом з управління Системою фінансової звітності не затверджено електронний формат Таксономії UA XBRL МСФЗ 2023 року. Керівництво Групи планує підготувати пакет звітності у форматі iXBRL і подати його коли це стане можливим.

Розкриття основи підготовки фінансової звітності

Консолідовану фінансову звітність підготовлено відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (стандарти бухгалтерського обліку «МСФЗ»), прийнятих Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та тлумачень, виданих Комітетом з тлумачень міжнародних стандартів фінансової звітності («КТМСФЗ»).

Цю консолідовану фінансову звітність підготовлено на основі припущення щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і вона продовжуватиме свою операційну діяльність у найближчому майбутньому.

Ця консолідована фінансова звітність Групи підготовлена за принципом історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю. Історична вартість зазвичай визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

6 СУТТЄВА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ

Функціональна валюта та валюта подання

Оскільки Група здійснює свою діяльність в Україні, її функціональною валютою та валютою подання є українська гривня.

Взаємний залік

Фінансові активи та фінансові зобов'язання взаємно зараховуються, а суми нетто відображаються в окремому звіті про фінансовий стан лише тоді, коли існує юридично закріплене право на взаємне зарахування визнаних сум та існує намір погасити їх на нетто- основі, або одночасно реалізувати актив та погасити зобов'язання.

Визнання доходів

Доходи Групи повністю генеруються в Україні. Доходи від реалізації оцінюються за справедливою вартістю компенсації отриманої або до отримання. Сума доходів зменшується на суму очікуваних повернень товарів покупцями, торгових знижок, дисконтів та ПДВ.

Доходи від роздрібно́ї торгівлі

Доходи від роздрібно́ї торгівлі визнаються у місці продажу, коли відбувається передача контролю над товарами. Розрахунки за операціями роздрібно́го продажу проводяться із оплатою або готівкою, або кредитною картою негайно у момент придбання товарів клієнтом.

Програми лояльності клієнтів

Група застосовує програму лояльності клієнтів, яка дозволяє покупцям накопичувати бали під час придбання товарів у роздрібних магазинах Групи. Бали можна потім використати як плату за товари до кінця січня наступного року. Ці бали створюють окреме зобов'язання щодо виконання, оскільки вони забезпечують суттєве право на отримання майбутніх дисконтів. Загальна ціна операції (ціна продажу товарів) розподіляється на бали за програмою лояльності та продані товари на основі їхньої відносної окремої ціни продажу, причому окрема ціна за балами програми лояльності базується на вартості балів для клієнта, скоригованих із використанням очікуваних коефіцієнтів погашення. Сума, розподілена на бали за програмами лояльності, подається у складі доходів майбутніх періодів. Доходи від реалізації визнаються у тому періоді, у якому бали погашаються клієнтом.

Доходи від оптової торгівлі

Доходи визнаються на момент переходу контролю над товаром, тобто коли товари поставлені покупцю, покупець має повну свободу дій щодо товарів і коли відсутнє невиконане зобов'язання, яке може вплинути на приймання покупцем товарів. Поставка вважається виконаною, коли товари були доставлені у визначене місце, ризики застаріння та втрати перейшли до покупця, і покупець прийняв товари відповідно до договору, строк дій положень про приймання закінчився або у Групи наявні об'єктивні докази того, що всі критерії приймання були виконані.

Інші доходи (доходи від суборенди)

Доходи від суборенди отримуються Групою від надання в оренду торгових площ. Доходи визнаються протягом періоду надання послуг оренди.

Оренда (визнання та оцінка)

Визнані договори оренди, у яких Група виступає як орендар, стосуються головним чином приміщень, у яких розташовані її магазини.

На дату початку кожного договору Група здійснює оцінку того, чи є договір орендою або чи містить він умови оренди. Група визнає зобов'язання стосовно теперішньої вартості орендних виплат та активи із права використання відповідних активів протягом строку дії оренди.

Активи із права використання оцінюються за первісною вартістю та амортизуються на прямолінійній основі протягом строку дії відповідної оренди.

Теперішня вартість орендних зобов'язань визначається із використанням додаткової ставки запозичень орендаря, оскільки відсоткова ставка, властива для договору оренди не може бути легко ідентифікована. Група має ряд договорів оренди, в яких орендна плата залежить від доходу від реалізації певного магазину, розташованого на території орендованого об'єкту нерухомості. За такими договорами зобов'язання з оренди та активи з права користування не визнаються, оскільки

так змінні орендні виплати не залежать від індексу або ставки та відображаються як операційні витрати.

Активи із права використання розкриваються у окремому звіті про фінансовий стан у статті «Основні засоби».

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображається у окремій фінансовій звітності відповідно до вимог чинного законодавства України. Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставки оподаткування 18%, яка, як очікується, застосовуватиметься у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки.

Основні засоби

Основні засоби відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення (там, де це необхідно). До складу основних засобів включені об'єкти незавершеного будівництва для майбутнього використання в якості основних засобів.

Земля, яка знаходиться у власності, не амортизується.

Амортизація об'єктів основних засобів розраховується прямолінійним методом шляхом рівномірного списання їх первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку їх корисного використання, а саме:

Строки корисного використання (кількість років)	
Будівлі	3 – 20
Прийомні та приладдя	3 – 10
Покращення орендованих будівель та споруд	3 – 15

Покращення власних будівель та споруд подається у групі «Будівлі». Середній строк корисного використання таких покращень становить три роки.

Ліквідаційна вартість активів і строк їх корисного використання переглядаються та, якщо необхідно, коригуються наприкінці кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи за винятком гудвілу

Нематеріальні активи з обмеженими строками корисного використання, які були придбані окремо, відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Амортизація визнається на прямолінійній основі протягом строків їх корисного використання. Очікувані строки корисного використання та метод нарахування амортизації переглядаються на кінець кожного звітного періоду. Група не має нематеріальних активів із необмеженим строком корисного використання.

Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства

Інвестиції у дочірні та асоційовані підприємства оцінюються за вартістю придбання, за вирахуванням збитків від зменшення корисності, якщо такі існують.

Поточні запаси

Витрати на запаси визначаються із використанням методу середньозваженої вартості.

Бонуси від постачальників

Група отримує різноманітні види бонусів від постачальників у вигляді знижок за обсяги закупівель, а також внески для проведення спеціальних маркетингових програм та заходів із просування товарів та інші комісії. Усі бонуси від постачальників вважаються знижками за обсяги закупівель, якщо тільки стосовно них не укладено окремого договору, який передбачає надання відокремлених послуг.

Бонуси від постачальників, які Група отримує у результаті досягнення певного обсягу продажів, відображаються тоді, коли існує обґрунтована упевненість у тому, що Група досягне цих обсягів.

Бонуси від постачальників, які отримуються за рахунок досягнення Групою певного обсягу закупівель, відображаються або як зниження вартості придбання запасів, яких вони стосуються, або відносяться на собівартість реалізації у залежності від очікуваного обороту запасів. Бонуси від постачальників, надані у вигляді відшкодування спеціальних, додаткових та ідентифікованих витрат на просування товарів постачальника, відображаються як зменшення витрат у тому періоді, в якому такі витрати були понесені.

Група отримує компенсації за транспортні витрати і списання запасів у вигляді бонусів від постачальників на основі обсягів операцій придбання. Такі компенсації зараховуються за рахунок відповідних витрат, які є спеціальними, додатковими та ідентифікованими.

Статутний капітал

На 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року організаційно-правовою формою Компанії є товариство з обмеженою відповідальністю. Згідно з чинним законодавством України право голосу учасників компаній, створених у формі товариства з обмеженою відповідальністю, відповідає їх частці у статутному капіталі.

Кожен учасник має право відмовитися від участі в Компанії та продати свою частку. Компанія зобов'язана протягом одного року з дня, коли вона дізналася чи мала дізнатися про вихід учасника, виплатити такому колишньому учаснику вартість його частки.

Сума компенсації, яка підлягає виплаті учаснику, визначається на основі справедливої вартості його частки у чистих активах Компанії згідно із Законом України «Про товариства з обмеженою відповідальністю».

Таким чином, чисті активи Компанії є фінансовим зобов'язанням, однак вони відповідають критеріям винятку, визначеним у МСБО 32, і класифікуються як власний капітал.

Фінансові активи

Група первісно визнає фінансові активи, окрім деривативів вбудованих в договори оренди, за справедливою вартістю, а в подальшому оцінює їх за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка, за вирахуванням резерву на знецінення. Деривативи, вбудовані в договори оренди первісно визнаються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Група застосовує спрощений підхід до оцінки резерву під збитки щодо торговельної дебіторської заборгованості, яка не містить значного компоненту фінансування.

З метою сукупної оцінки знецінення фінансові активи групуються за аналогічними характеристиками кредитного ризику. Ці характеристики відносяться до оцінки майбутніх грошових потоків для груп таких активів і свідчать про спроможність дебіторів погасити всі належні суми відповідно до умов договорів щодо оцінюваних активів.

Фінансові активи групуються за кількістю днів прострочення наступним чином:

- поточна;
- прострочена на термін менше 30 днів;
- прострочена на термін від 30 до 90 днів;
- прострочена на термін від 91 дня.

Очікувані кредитні збитки розраховуються протягом усього строку дії фінансового інструмента.

Для оцінки ймовірності дефолту Група визначає дефолт як ситуацію, за якої ризик відповідає одному чи декільком із нижчезазначених критеріїв:

- прострочення платежу перевищує 90 днів;
- боржник відповідає критеріям ймовірної неплатоспроможності;
- боржник припиняє свою діяльність;
- боржник є неплатоспроможним;
- боржник порушив фінансову дисципліну;
- зростає можливість того, що боржник розпочне процедуру банкрутства.

Рівень очікуваних кредитних збитків, що визнаються за запозиченнями наданими, залежить від факту значного підвищення кредитного ризику позичальника після первісного визнання. Цей підхід заснований на триетапній моделі оцінки очікуваних кредитних збитків. Перший етап – для фінансового інструмента, який не є кредитно-знеціненим при первісному визнанні і за яким не відбулося значного підвищення кредитного ризику після первісного визнання, оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі 12-місячних очікуваних кредитних збитків. Другий етап – якщо після первісного визнання виявлено значне підвищення кредитного ризику, фінансовий інструмент переводиться в другий етап, проте поки що не вважається кредитно-знеціненим. Оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк. Третій етап – якщо фінансовий інструмент є кредитно-знеціненим, він переводиться в Етап три. Оціночний резерв під кредитні збитки створюється на основі очікуваних кредитних збитків за весь строк

Фінансові зобов'язання

Усі фінансові зобов'язання, окрім деривативів вбудованих в договори оренди первісно визнаються за справедливою вартістю та оцінюються у подальшому за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки. Деривативи, вбудовані в договори оренди первісно визнаються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Прибутки та збитки від курсових різниць

Прибутки і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту Групи за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець року, відображаються на нетто-основі у складі прибутку чи збитку як «Фінансові доходи» або «Фінансові витрати».

Грошові кошти та їх еквіваленти

До грошових коштів та їх еквівалентів належать грошові кошти у магазинах, грошові кошти у дорозі, грошові кошти на рахунках в банках та депозити в банках із первісним терміном погашення до трьох місяців. Грошові кошти в дорозі являють собою грошові кошти, зібрані в магазинах Групи і ще не депоновані на банківських рахунках на кінець року.

7 СУТТЄВІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ ТА ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК

Застосування облікової політики Групи, суттєва інформація про яку викладена у Примітці 6, вимагає від керівництва використання професійних суджень, оцінок та припущень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, інформація про які не є такою очевидною в інших джерелах. Оцінки та пов'язані з ними припущення базуються на історичному досвіді та інших факторах, які, на думку керівництва, вважаються доцільними у цих обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятись від таких оцінок.

Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд, якщо результат перегляду впливає лише на цей період або у періоді перегляду та майбутніх періодах, якщо результат перегляду впливає на поточний та майбутній періоди.

Основні джерела невизначеності оцінок

Далі наведені основні припущення стосовно майбутнього та інші основні джерела невизначеності оцінок на звітну дату, щодо яких існує значний ризик того, що вони стануть причиною суттєвих коригувань балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року.

Строки корисного використання основних засобів

Оцінка строку корисного використання об'єкта основних засобів є предметом професійного судження керівництва, заснованого на досвіді використання аналогічних активів. Під час визначення строків корисного використання активів керівництво враховує умови очікуваного використання активу, його моральний знос, фізичний знос та умови, в яких експлуатується такий актив. Зміна будь-якої з цих умов або оцінок може у результаті призвести до коригування майбутніх норм амортизації.

Обладнання для торгівлі амортизується протягом очікуваних строків корисного використання, визначених у Примітці 6 вище. Очікуваний строк корисного використання коригується, коли існує план повної модернізації магазину у найближчому майбутньому. У такому випадку балансова вартість відповідного торгового обладнання амортизується протягом періоду часу до запланованих робіт з модернізації.

Оренда

Група орендує об'єкти нерухомості, що використовуються для розміщення магазинів роздрібною мережі Групи.

Основні припущення, застосовані Групою під час обліку оренди відповідно до МСФЗ 16, включають наступне:

- Термін оренди, який використовується для розрахунків, дорівнює терміну дії договору та відображає найкращу оцінку поточних очікувань керівництва щодо терміну оренди з урахуванням стратегії розвитку Групи;
- Ставка дисконту, що використовується для визначення зобов'язань з оренди, була визначена як додаткова ставка запозичення Групи та базується на ринкових ставках, які можуть бути запропоновані Групі для фінансування придбання тих самих активів, що й орендовані у аналогічних валютах;
- Валюта договорів оренди визначається з урахуванням ризиків, які намагається контролювати Група, та разом з похідними інструментами, закладеними в договори оренди;
- Справедлива вартість похідних інструментів, включених до договорів оренди, оцінюється за допомогою моделі оцінки, яка широко використовується і базується на історичній мінливості курсів іноземної валюти, дохідності за іноземними та внутрішніми державними облігаціями та курсах спот на дату оцінки.

Середня ставка дисконту, що використовується для визначення зобов'язань з оренди на 31 грудня 2023 року складала 17,08% за договорами в національній валюті (31 грудня 2022: 12.94%), та 7.07% за договорами в іноземній валюті (31 грудня 2022: 6.81%). Середній строк оренди станом на 31 грудня 2023 року становить 10.1 років (31 грудня 2022: 9.7 років).

Враховуючи обсяг і характер розрахунків, керівництво Групи вважає недоцільним розкривати чутливість балансової вартості активів з права користування та зобов'язань з оренди до змін у бухгалтерських оцінках відносно ставки дисконту, що використовується для визначення зобов'язань з оренди. Зважаючи на те, що договірний строк оренди є достатньо великим порівняно із горизонтом стратегічного планування Групи і Група не має обґрунтованої впевненості що скористається можливістю продовження строку оренди, розкриття чутливості балансової вартості активів з права користування та зобов'язань з оренди до змін у бухгалтерських оцінках відносно строку оренди активів не вважається доцільним.

Оцінка запасів

До запасів належать товари, які відображаються за меншою з двох величин: первісної вартості або чистої вартості реалізації. Під час оцінки чистої вартості реалізації своїх запасів керівництво оцінює чисту вартість реалізації товарів на основі різноманітних припущень, включно з поточними ринковими цінами.

На кожен звітний день Група оцінює свої запаси на предмет наявності надлишкової кількості та морального зносу і, за необхідності, формує резерв уцінки застарілих та неходових товарів. Цей резерв вимагає використання припущень стосовно майбутнього використання запасів. Ці припущення базуються на аналізі старіння запасів та прогнозного попиту клієнтів. Будь-які зміни в оцінках можуть вплинути на суму резерву уцінки запасів, створення якого може знадобитися.

Оцінка відновлюваної вартості основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів

Згідно з вимогами МСФЗ 36, оцінюючи наявність індикаторів знецінення, Група проаналізувала як зовнішні, так і внутрішні фактори. Основним індикатором знецінення було визначено повномасштабне вторгнення збройних сил Російської Федерації на територію України, яке вплинуло на всі сфери життя та економіку країни. З урахуванням наявності індикатора знецінення, станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року, Група провела тестування на виявлення знецінення основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів.

Основні засоби, актив з права користування та нематеріальні активи були об'єднані в грошово утворюючі одиниці (ГО) для цілей тестування на виявлення знецінення. ГО були визначені на рівні окремого магазину. Очікувана відновлювана сума основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів була визначена шляхом оцінки вартості у використанні.

Для цих обчислень використовуються прогнози грошових потоків на основі фінансових бюджетів, схвалених керівництвом Групи на період 5 років. Грошові потоки поза межами періоду у 5 років екстраполюються без урахування будь-яких майбутніх темпів зростання.

Керівництво визначило приблизну плановану прибутковість на основі історичних та прогнозованих результатів діяльності Групи та власних очікувань щодо розвитку ринкової ситуації.

Нижче наведені припущення, на яких була визначена вартість у використанні та до зміни яких вартість у використанні є найбільш чутливою:

	2023	2022
Темп зростання доходів протягом прогнозованого періоду 5 років	5.4% - 19.2%	5.4%-46.9%
Ставка дисконтування до оподаткування	18,3% - 27,8%	18%-37%

В результаті тесту було визначено, що відновлювана вартість основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів Групи перевищує їхню балансову вартість на 14 212 248 тис. грн. що на 53% більше ніж за результатами тесту 2022 року, коли відновлювана вартість основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів Групи перевищувала їхню балансову вартість на 9 289 444 тис. грн.

Якщо зменшити темп зростання доходів протягом прогнозованого періоду 5 років на 10%, відновлювана вартість основних засобів, активу з права користування та нематеріальних активів Групи перевищувала їхню балансову вартість 6 525 288 тис. грн. (31 грудня 2022 року: зменшення вартості склало б 4 665 986 тис. грн.). Вартість ГО була б рівною вартості у використанні, якщо темп зростання доходів протягом прогнозованого періоду 5 років був би на 18% нижчий, ніж очікування керівництва (31 грудня 2022 року на 6.9% нижчий, ніж очікування керівництва).

Використана ставка дисконтування – це ставка до оподаткування і відображає характерні ризики суб'єктів, які працюють у економічному секторі Групи. Вищезазначена ставка дисконтування до оподаткування враховує поточний рівень ризику країни. Якщо б ставка дисконтування до оподаткування була на 10% вищою за очікування керівництва, відновлювана вартість основних засобів, активу з права користування була б вищою за їхню балансову вартість на 12 118 341 тис. грн. (31 грудня 2022 року: вищою на 7 441 046 тис. грн.). Вартість ГО була б рівною вартості у використанні, якби ставка дисконтування до оподаткування була на 211% вищою на 31 грудня 2023 року та на 106% вищою на 31 грудня 2022 року.

Визнання відстрочених податкових активів

Визнані відстрочені податкові активи являють собою податки на прибуток, що підлягають відшкодуванню через майбутні відрахування з оподаткованого прибутку та відображаються у окремому звіті про фінансовий стан. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються у тій мірі, в якій реалізація відповідної податкової пільги шляхом зарахування проти майбутнього оподаткованого прибутку є ймовірною.

Майбутній оподатковуваний прибуток та сума податкових пільг, реалізація яких є ймовірною в майбутньому, ґрунтуються на середньостроковому бізнес-плані, підготовленому керівництвом на 2024-2028 роки. Бізнес – план базується на очікуваннях керівництва, які вважаються обґрунтованими за поточних обставин, і враховує вимоги Податкового кодексу України, яких необхідно дотримуватися, щоб мати право використовувати накопичені податкові збитки. Основні припущення, використані при оцінці можливості відшкодування відстрочених податкових активів, є наступними:

- зростання доходів щороку на середньо-історичному рівні;
- щорічне відкриття нових магазинів на середньому історичному рівні;
- зростання операційних витрат відповідно до збільшення продажів;
- погашення кредитів відповідно до графіків, передбачених договорами;

- обмінний курс гривні до євро залишатиметься стабільним протягом прогнозованого періоду;
- не відбудеться суттєвих змін у податковому законодавстві, в тому числі і про терміни утилізації накопичених податкових збитків

Станом на 31 грудня 2023 року накопичені податкові збитки становили 2 607 327 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022: 2,495,761 тисяч гривень). Група визнала чисті відстрочені податкові активи з податку на прибуток за накопиченими податковими збитками, перенесеними на майбутні періоди, та іншими тимчасовими різницями на загальну суму 560 221 тисяча гривень станом на 31 грудня 2023 року (станом на 31 грудня 2022: 500,758 тисяч гривень), оскільки передбачається, що накопичені податкові збитки, перенесені на майбутні періоди, та інші тимчасові різниці будуть використані проти майбутніх оподатковуваних прибутків.

Група очікує, що відстрочені податкові активи будуть повністю скасовані до 2028 року. Якщо очікуване зростання доходів буде на 10% нижчим, період використання відстрочених податкових активів не зміниться. Якщо обмінний курс гривні до євро буде збільшуватись на 10% щороку, період використання відстрочених податкових активів збільшиться на 1 рік.

8 ДОХІД ВІД ЗВИЧАЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дохід від звичайної діяльності за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 року, був представлений таким чином:

	2023	2022
Дохід від реалізації (роздрібна торгівля - товари)	16 538 876	11 672 317
Дохід від реалізації (роздрібна торгівля - готова продукція)	3 170 998	2 010 888
Дохід від реалізації (оптова торгівля)	690 044	208 595
Інші доходи	92 146	15 385
	20 492 064	13 907 185

9 СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

Собівартість реалізації за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 року, була представлена таким чином:

	2023	2022
Собівартість товарів	14 271 144	9 673 243
Витрати на персонал	212 479	158 901
Знос основних засобів	65 097	71 475
Сировина та матеріали, використані при виробництві готової продукції	2 555 040	1 672 892
Списання запасів	194 742	183 087
Торгові знижки та заохочення, отримані від постачальників	(2 264 018)	(1 588 205)
	15 034 484	10 171 393

До списання запасів належать товари, списані за результатами проведення інвентаризацій, та списання запасів до їх чистої вартості реалізації.

У складі витрат на персонал, залучений до виготовлення готової продукції, за 2023 рік заробітна плата складає 175 637 тисяч гривень, (2022: 130 784 тисяч гривень), внески на соціальне забезпечення за 2023 рік складають 36 815 тисяч гривень (2022: 28 177 тисяч гривень).

До торгових знижок та заохочень, отриманих від постачальників протягом року, який закінчився 31 грудня 2023 року, належать певні компенсації транспортних витрат, понесених Групою під час придбання товарів у сумі 101 930 тисяч гривень (2022: 91 230 тисяч гривень) та списання запасів у сумі 1 815 тисяч гривень (2022: 2 786 тисяч гривень).

10 ІНШІ ДОХОДИ

Інші доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 року, були представлені таким чином:

	2023	2022
Дохід від суборенди	289 364	186 100
Інше	170 608	86 429
	459 972	272 529

До складу інших доходів входять доходи від продажу макулатури, дохід від реалізації основних засобів та інших необоротних активів.

11 ВИТРАТИ НА ЗБУТ ТА АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

Операційні витрати, нетто, за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 року, були представлені таким чином:

	2023	2022
Витрати на персонал	1 912 307	1 430 112
Знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів	921 378	907 209
Оренда будівель за договорами зі змінним платежем	569 199	230 624
Комунальні послуги	443 691	346 121
Витрати на технічне обслуговування	359 545	250 967
Послуги банків	180 463	102 600
Витратні матеріали	153 000	108 626
Транспортні витрати	137 474	98 718
Технічне обслуговування приміщень	131 478	105 993
Витрати на маркетинг та рекламу	101 114	51 771
Резерв на покриття сумнівної дебіторської заборгованості та передплат	(9 505)	120 256
Інше	231 290	374 401
Списання пошкоджених товарів	-	106 500
	5 131 434	4 233 898

У складі витрат на персонал за 2023 рік заробітна плата складає 1 580 737 тисяч гривень, (2022: 1 177 055 тисяч гривень), внески на соціальне забезпечення за 2023 рік складають 331 331 тисяч гривень (2022: 253 057 тисяч гривень).

12 ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ

Фінансові витрати, за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 року, були представлені таким чином:

	2023	2022
Витрати від курсових різниць	447 834	1 777 072
Процентні витрати за договорами оренди	422 176	431 718
Процентні витрати за банківськими та небанківськими позиками	331 751	187 675
	1 201 761	2 396 465

13 ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Основні компоненти податку на прибуток за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років, були представлені таким чином:

	2023	2022
Поточний податок, включно з податком на репатріацію доходів	-	-
Зміни у відстроченому податку на прибуток	59 463	467 903
	59 463	467 903

Витрати з податку на прибуток за рік можуть бути узгоджені з обліковим (збитком)/прибутком таким чином:

	2023	2022
Збиток до оподаткування	(422 258)	(2 627 782)
Доходи з податку на прибуток, розраховані за ставкою оподаткування у розмірі 18%, Україна	76 006	473 000
Податковий вплив доходів, звільнених від оподаткування	(16 543)	(5 097)
Доходи з податку на прибуток, визнані у складі прибутку або збитку	59 463	467 903

Ставка оподаткування, використана для узгодження за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років, у таблиці вище, є ставкою оподаткування прибутків підприємств у розмірі 18%, податки з яких мають сплачувати підприємства в Україні згідно із податковим законодавством у цій юрисдикції.

У таблиці нижче наведено аналіз відстрочених податкових активів/(зобов'язань), поданих в окремому звіті про фінансовий стан:

	31 грудня 2023 року	Визнано у складі прибутку або збитку	31 грудня 2022 року
Відстрочені податкові активи			
Податкові збитки, перенесені на майбутні періоди	469 320	20 083	449 237
Основні засоби та нематеріальні активи	32 970	16 777	16 193
Позики	57 931	22 603	35 328
Усього відстрочених податкових активів	560 221	59 463	500 758
Чиста позиція за відстроченими податковими активами	560 221	59 463	500 758

	31 грудня 2022 року	Визнано у складі прибутку або збитку	31 грудня 2021 року
Відстрочені податкові активи			
Податкові збитки, перенесені на майбутні періоди	449 237	412 250	36 987
Основні засоби та нематеріальні активи	16 193	22 690	(6 497)
Позики	35 328	32 963	2 365
Усього відстрочених податкових активів	500 758	461 406	39 352
Відстрочені податкові зобов'язання	-	6 497	(6 497)
Чиста позиція за відстроченими податковими активами	500 758	467 903	32 855

Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємно зараховуються, коли існує юридично закріплене право зараховувати поточні податкові активи за рахунок поточних податкових зобов'язань і коли відстрочені податки на прибуток стосуються одного і того самого податкового органу.

Такі суми, визначені після належного взаємного зарахування, були подані в окремому звіті про фінансових стан на 31 грудня:

	2023	2022
Відстрочені податкові активи	560 221	500 758
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-
Чиста відстрочена податкова позиція	560 221	500 758

14 ОСНОВНІ ЗАСОБИ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років основні засоби були представлені таким чином:

	Земля	Будівлі та споруди	Покращення орендованих будівель та споруд	Актив з права користування	Обладнання та інше майно	Незавершене будівництво	Усього
<i>Первісна вартість або оцінка</i>							
31 грудня 2021 року	303 922	1 853 762	277 230	4 935 087	1 754 921	2 009 440	11 134 362
Надходження	17 571	280 660	19 514	70 362	277 992	576 331	1 242 430
Вибуття	(68 617)	(90 902)	(4 702)	(221 906)	(73 948)	(1 520 732)	(1 980 807)
Внутрішні переміщення	-	(109 425)	125 680	-	20 702	(36 957)	-
31 грудня 2022 року	252 876	1 934 095	417 722	4 783 543	1 979 667	1 028 082	10 395 985
Надходження	674	276 619	2 199	64 161	296 884	641 009	1 281 546
Вибуття	(22 853)	(308)	(9 348)	(706 140)	(13 446)	(944 229)	(1 696 324)
Внутрішні переміщення	(10 631)	146 144	(126 274)	-	32 777	(42 016)	-
31 грудня 2023 року	220 066	2 356 550	284 299	4 141 564	2 295 882	682 846	9 981 207
<i>Накопичена амортизація</i>							
31 грудня 2021 року	(21 118)	(256 673)	(74 735)	(1 222 639)	(896 050)	-	(2 471 215)
Вибуття	27 737	18 732	468	67 250	61 056	-	175 243
Амортизаційні нарахування	(6 619)	(123 451)	(37 960)	(456 337)	(265 653)	-	(890 020)
Знецінення активу	-	-	-	(113 818)	-	-	(113 818)
Внутрішні переміщення	-	4 199	(4 167)	-	(32)	-	-
31 грудня 2022 року	-	(357 193)	(116 394)	(1 725 544)	(1 100 679)	-	(3 299 810)
Вибуття	-	(717)	4 026	8 470	11 125	-	22 904
Амортизаційні нарахування	-	(189 232)	(21 532)	(322 396)	(357 834)	-	(890 994)
Внутрішні переміщення	-	(22 260)	20 401	-	1 859	-	-
31 грудня 2023 року	-	(569 402)	(113 499)	(2 039 470)	(1 445 529)	-	(4 167 900)
<i>Балансова вартість</i>							
31 грудня 2021 року	282 804	1 597 089	202 495	3 712 448	858 871	2 009 440	8 663 147
31 грудня 2022 року	252 876	1 576 902	301 328	3 057 999	878 988	1 028 082	7 096 175
31 грудня 2023 року	220 066	1 787 148	170 800	2 102 094	850 353	682 846	5 813 307

Нараховані капіталізовані відсотки, відображені у статті Незавершене будівництво за 2023 рік становили 37 563 тисяч гривень (за 2022 рік 18 757 тисяч гривень).

Основні засоби, передані у заставу

Станом на 31 грудня 2023 року балансова вартість будівель Групи у заставі 1 065 785 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022 року: 1 020 886 тисяч гривень).

Передоплати за основні засоби на 31 грудня 2023 року становили 444 713 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 814 365 тисяч гривень) та були представлені у категорії «Незавершене будівництво». Переміщення передплат у інші категорії основних засобів представлене в рядку «Вибуття» по категорії «Незавершене будівництво» та по рядку «Надходження» по іншим категоріям основних засобів.

15 НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

	Торгові марки		Комп'ютерне програмне забезпечення		Нематеріальні активи за винятком гудвілу	
	Валова балансова вартість	Накопичена амортизація матеріальних та нематеріальних активів	Валова балансова вартість	Накопичена амортизація матеріальних та нематеріальних активів	Валова балансова вартість	Накопичена амортизація матеріальних та нематеріальних активів
Нематеріальні активи за винятком гудвілу на 31 грудня 2021 року	816 984	(260 506)	62 654	(39 789)	879 638	(300 295)
Приріст крім як у результаті об'єднання бізнесу, нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	-	54 793	-	54 793	-
Вибуття, нематеріальні активи за винятком гудвілу	(3)	-	(30)	30	(33)	30
Амортизація, нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	(82 265)	-	(6 399)	-	(88 664)
Нематеріальні активи за винятком гудвілу на 31 грудня 2022 року	816 981	(342 771)	117 417	(46 158)	934 398	(388 929)
Приріст крім як у результаті об'єднання бізнесу, нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	-	41 007	-	41 007	-
Вибуття, нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	-	(190)	-	(190)	-
Амортизація, нематеріальні активи за винятком гудвілу	-	(82 265)	-	(13 216)	-	(95 481)
Нематеріальні активи за винятком гудвілу на 31 грудня 2023 року	816 981	(425 036)	158 234	(59 374)	975 215	(484 410)
Балансова вартість						
31 грудня 2021 року		556 478		22 865		579 343
31 грудня 2022 року		474 210		71 259		545 469
31 грудня 2023 року		391 945		98 860		490 805

Торгові марки знаходяться у заставі, що розкрито у Примітці 23.

16 ІНВЕСТИЦІЇ В СПІЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА ТА АСОЦІЙОВАНІ ПІДПРИЄМСТВА

Всі підприємства, в яких Компанія володіє часткою, зареєстровані та здійснюють свою діяльність в Україні. Частки володіння в дочірніх компаніях, які входять в Групу, розкрито у Примітці 1. Балансову вартість інвестицій в асоційовані підприємства станом на 31 грудня 2023 та 2022 років наведено у таблиці нижче:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
ТОВ «АКРОПОЛІС ГРУП»	-	634
ТОВ «БІГТУР»	-	4 931
ТОВ «ЕСВАЛДА»	-	8 699
ТОВ «ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНИХ ДИРЕКТОРІВ»	-	391
ТОВ «НТЦ 10»	-	40
ТОВ «СЕРВІСАВТОТРЕЙДІНГ АК»	110 490	110 490
ТОВ «Наразі»	-	1 754

Частки володіння у асоційованих підприємствах наведено у таблиці нижче:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
ТОВ «АКРОПОЛІС ГРУП»	0,00%	1,00%
ТОВ «БІГТУР»	0,00%	1,00%
ТОВ «ЕСВАЛДА»	0,00%	4,73%
ТОВ «ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНИХ ДИРЕКТОРІВ»	0,00%	1,00%
ТОВ «НТЦ 10»	0,00%	1,00%
ТОВ «СЕРВІСАВТОТРЕЙДІНГ АК»	21,74%	21,74%
ТОВ «Наразі»	0,00%	1,00%

17 ПОТОЧНІ ЗАПАСИ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років запаси були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Товари	1 588 672	1 212 215
Готова продукція та напівфабрикати	87 829	79 570
Інше	71 263	77 974
	1 747 764	1 369 759

Коригування вартості запасів до чистої вартості їх реалізації у 2023 році склало 194 742 тисяч гривень (2022: 183 087 тисяч гривень) (Примітка 9).

18 ТОРГІВЕЛЬНА ТА ІНША ПОТОЧНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років торговельна та інша дебіторська заборгованість була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Нефінансова заборгованість		
Заборгованість по розрахунках з бюджетом	4 717	38 579
Всього нефінансова заборгованість	4 717	38 579
Фінансова заборгованість		
Заборгованість за торговими знижками та заохоченнями від постачальників	416 290	317 826
Торгова дебіторська заборгованість за договорами оренди та послугами	82 342	77 581
Інша дебіторська заборгованість	45 916	10 238
Резерв під очікувані кредитні збитки	(2 862)	(13 431)
Всього фінансова заборгованість	541 686	392 214
	546 403	430 793

Взаємозалік торгової дебіторської заборгованості за договорами оренди та послугами не передбачається умовами договорів, в результаті чого баланси кредиторської та дебіторської заборгованостей відображаються розгорнуто.

Очікувані кредитні збитки розраховувались на основі фактичного досвіду понесення кредитних збитків протягом минулого року. Група виконала розрахунок рівня очікуваних кредитних збитків окремо для різних груп клієнтів. Ризики у рамках кожної групи були сегментовані на основі спільних характеристик кредитного ризику, таких як кредитний ризик та строки виникнення торгової та іншої дебіторської заборгованості.

Торгову та іншу дебіторську заборгованість станом на 31 грудня 2023 року за тривалістю прострочення було представлено наступним чином:

	Не прострочено	Прострочено 0-90 днів	Прострочено більше 90 днів	Всього
Відсоток резервування	0%	0%	11,9%	0,5%
Заборгованість за торговими знижками та заохоченнями від постачальників	411 926	3 691	673	416 290
Торгова дебіторська заборгованість за договорами оренди та послугами	50 098	27 862	4 382	82 342
Інша дебіторська заборгованість	22 590	4 374	18 952	45 916
Всього	484 614	35 927	24 007	544 548
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	(2 862)	(2 862)
Балансова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості	484 614	35 927	21 145	541 686

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Торгову та іншу дебіторську заборгованість станом на 31 грудня 2022 року за тривалістю прострочення було представлено наступним чином:

	Не прострочено	Прострочено 0-90 днів	Прострочено більше 90 днів	Всього
Відсоток резервування	0%	0%	29,4%	3,3%
Заборгованість за торговими знижками та заохоченнями від постачальників	308 049	4 130	5 647	317 826
Торгова дебіторська заборгованість за договорами оренди та послугами	29 620	15 385	32 576	77 581
Інша дебіторська заборгованість	2 108	705	7 425	10 238
Всього	339 777	20 220	45 648	405 645
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	(13 431)	(13 431)
Балансова вартість торгової та іншої дебіторської заборгованості	339 777	20 220	32 217	392 214

Станом на 31 грудня 2023 року очікувані кредитні збитки стосовно торгової та іншої дебіторської заборгованості були представлені таким чином:

	Рівень очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів
Заборгованість за торговими знижками та заохоченнями від постачальників	0,14%	416 290	581
Торгова дебіторська заборгованість за договорами оренди та послугами	2,34%	82 342	1 928
Інша дебіторська заборгованість	0,77%	45 916	353
Всього		544 548	2 862

Станом на 31 грудня 2022 року очікувані кредитні збитки стосовно торгової та іншої дебіторської заборгованості були представлені таким чином:

	Рівень очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів
Заборгованість за торговими знижками та заохоченнями від постачальників	0,89%	317 825	2 826
Торгова дебіторська заборгованість за договорами оренди та послугами	12,84%	77 582	9 960
Інша дебіторська заборгованість	6,30%	10 238	645
Всього		405 645	13 431

Станом на 31 грудня 2023 року загальний рівень очікуваних кредитних збитків стосовно торгової та іншої дебіторської заборгованості становив 0,5% (31 грудня 2022 року: 3,3%, відповідно).

Інформація про рух резерву під очікувані кредитні збитки була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Резерв під очікувані кредитні збитки на початок року	13 431	8 630
Визнано в окремому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи	(10 569)	4 801
Резерв під очікувані кредитні збитки на кінець року	2 862	13 431

Концентрація кредитного ризику має обмежений характер у силу того, що клієнтська база є великою та непов'язаною.

19 НАДАНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років надані запозичення були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Кредити видані	112 706	228 517
Надана фінансова допомога	317 469	239 142
Резерв під очікувані кредитні збитки	(112 706)	(112 706)
Всього фінансова заборгованість	317 469	354 953

Очікувані кредитні збитки розраховувались на основі аналізу фінансового стану кожного окремого контрагента, його характеристик кредитного ризику та строків виникнення наданих запозичень.

Станом на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року очікувані кредитні збитки за весь строк за кредитно-знеціненими активами (Етап 3) були визнані за кредитами виданими балансовою вартістю 112 706 тисяч гривень, очікувані кредитні збитки за 12 місяців (Етап 1) були визнані за фінансовою допомогою виданою балансовою вартістю 317 469 тисяч гривень станом на 31 грудня 2023 року (31 грудня 2022 року - 354 954 тисяч гривень).

Надані запозичення станом на 31 грудня 2023 року за тривалістю прострочення було представлено наступним чином:

	Не прострочено	Прострочено 0-90 днів	Прострочено більше 90 днів	Всього
Кредити видані	-	-	112 706	112 706
Надана фінансова допомога	317 469	-	-	317 469
Всього	317 469	-	112 706	430 175

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Надані запозичення станом на 31 грудня 2022 року за тривалістю прострочення було представлено наступним чином:

	Не прострочено	Прострочено 0-90 днів	Прострочено більше 90 днів	Всього
Кредити видані	115 811	-	112 706	228 517
Надана фінансова допомога	234 842	-	4 300	239 142
Всього	350 653	-	117 006	467 659

Станом на 31 грудня 2023 року очікувані кредитні збитки стосовно наданих запозичень були представлені таким чином:

	Рівень очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів
Кредити видані	100,00%	112 706	112 706
Надана фінансова допомога	0,00%	317 469	-
Всього		430 175	112 706

Станом на 31 грудня 2022 року очікувані кредитні збитки стосовно наданих запозичень були представлені таким чином:

	Рівень очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки на весь строк дії фінансових інструментів
Кредити видані	49,32%	228 517	112 706
Надана фінансова допомога	0,00%	239 142	-
Всього		467 659	112 706

Станом на 31 грудня 2023 року загальний рівень очікуваних кредитних збитків стосовно наданих запозичень становив 26,2% (31 грудня 2022 року: 24,1%, відповідно).

Інформація про рух резерву під очікувані кредитні збитки була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Резерв під очікувані кредитні збитки на початок року	112 706	-
Визнано в окремому звіті про прибутки або збитки та інші сукупні доходи	-	112 706
Резерв під очікувані кредитні збитки на кінець року	112 706	112 706

20 ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Грошові кошти в дорозі	10 001	131 880
Грошові кошти на рахунках в банках	444 102	153 465
Грошові кошти у касі	72 143	58 362
	526 246	343 707

Грошові кошти та їх еквіваленти не є простроченими або знеціненими. Аналіз відповідно до кредитної якості грошових коштів та їх еквівалентів наведено нижче:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Рейтинг Сaa3	446 194	245 815
Рейтинг Сaa2	6 846	35 575
Без рейтингу	1 063	3 955
	454 103	285 345

21 СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років статутний капітал становив 634 743 тисячі гривень та був сплачений грошовими коштами у повному обсязі згідно з діючим законодавством України.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років такі учасники володіли частками Компанії:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
ЗАТ «Консул Трейд Гаус»	100%	100%

Його кінцевими контролюючими сторонами є Раймондас Туменас та Марина Познякова, які здійснюють спільний контроль над Компанією.

22 ТОРГІВЕЛЬНА ТА ІНША КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років торгова та інша кредиторська заборгованість була представлена таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Нефінансова заборгованість		
Заробітна плата та відповідні зобов'язання	116 791	80 203
Резерв на невикористані відпустки	120 445	82 190
Отримані аванси	49 243	43 478
Заборгованість перед бюджетом	106 823	34 574
Всього нефінансова заборгованість	393 302	240 445
Фінансова заборгованість		
Торгова кредиторська заборгованість	2 992 930	2 213 081
Заборгованість за короткостроковою та малоцінною орендою та орендою за договорами зі змінним платежем	14 187	127 202
Нараховані відсотки	85 593	61 428
Заборгованість за придбання основних засобів	21 689	26 027
Заборгованість за будівництво основних засобів	31 799	16 023
Інші зобов'язання	294 713	276 005
	3 440 911	2 719 766
	3 834 213	2 960 211

Середній кредитний період за договорами внутрішніх операцій придбання товарів становив один місяць. Жодних відсотків не нараховується на торгову кредиторську заборгованість. У Групі є політика управління фінансовими ризиками для забезпечення того, що вся кредиторська заборгованість буде погашена згідно із наперед визначеними кредитними умовами.

23 ЗАПОЗИЧЕННЯ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ОРЕНДОЮ

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років позики були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Банківські та небанківські позики	4 623 480	5 336 608
Зобов'язання з оренди	4 321 493	4 958 231
	8 944 973	10 294 839
Короткострокові	1 595 148	5 492 586
Довгострокові	7 349 825	4 802 253
	8 944 973	10 294 839

Банківські та небанківські позики у таблиці вище включають фінансову допомогу, яку Група отримує від компаній, які знаходяться із нею під спільним контролем. У 2023 та 2022 році вся фінансова допомога, згідно контрактних умов, має бути погашена на вимогу позикодавця.

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років позики були забезпечені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Торгова марка «Новус»	388 478	468 854
Торгова марка «Промо»	3 465	5 356
Контрольні частки в дочірніх підприємствах	66 158	66 158
Будівлі	1 065 785	1 020 886

Торгова марка "Новус" Знаходиться у заставі по кредиту від ЄБРР.

Контрактні відсоткові ставки були такими:

	2023			2022		
	Ставка	валюта	Сума	Ставка	валюта	Сума
Транши 3,4 (Кредитний договір з ЄБРР від 27.07.2017)	5,0%+3 місячний SOFR	USD	-	5,0%+3 місячний LIBOR	USD	461 459
Транши 1,2,3 (Кредитний договір з ЄБРР від 26.09.2020)	5,0%+3 місячний EURIBOR	EUR	3 037 081	5,0%+3 місячний EURIBOR	EUR	3 310 665
Кредитний договір з Сопасон Холдінгз Лімітед від 25.08.2021	4,5%	EUR	399 030	4,5%	EUR	350 559
Кредитний договір з ЗАТ «Консул Трейд Гауз» від 01.08.2019	4,5%	EUR	521 268	4,5%	EUR	481 045
Кредитний договір з ПАТ "Ощадбанк" від 29.08.2023	UIRD 3 місячний +9%	UAH	400 000	UIRD 3 місячний +5%	UAH	320 000

За позиками були встановлені обмеження щодо вибуття активів та інші обмеження для Групи. До Групи були застосовані певні фінансові та нефінансові умови за договорами, пов'язані з її позиками. Недотримання вимог за такими умовами можуть призвести до негативних наслідків для Групи, включно зі збільшенням вартості позик та вимогою негайного погашення позик.

Станом на 31 грудня 2022 Група не дотрималась низки фінансових умов за кредитом ЄБРР (детальний опис знаходиться у примітці 3).

Протягом 2022 року Група не здійснила плату за квітень 2022 року за кредитами, виданими ЄБРР, хоча лист від банку про звільнення від зобов'язань ("waiver") був виданий у червні 2022 року.

Протягом 2022 року Група не виконувала наступні ковенанти за кредитами, виданими ЄБРР: Фінансовий борг до EBITDA і Фінансовий борг до власного капіталу на 31 березня 2022 року, 30 червня 2022 року, 30 вересня 2022 року і 31 грудня 2022 року, а також Коефіцієнт обслуговування боргу на 30 червня 2022 року. Відповідний лист про звільнення від зобов'язань було отримано 29 грудня 2022 року на необмежений строк.

Додатково, Група не виконала ковенанту щодо Коефіцієнту покриття забезпеченням на 31 грудня 2022 року. Після цього Група провела оцінку основних засобів і надала новий звіт про їх оцінку ЄБРР. На підставі отриманих результатів в лютому 2023 року Група надала в заставу ЄБРР додаткові будівлі з метою дотримання вищезазначеного коефіцієнту. 31 грудня 2023 року від банку було отримано підтвердження, що в результаті надання додаткових активів в заставу, порушення цієї ковенанти було виправлено.

Крім того, материнська компанія Групи надала ЄБРР консолідовану фінансову звітність за рік що закінчився 31 грудня 2022 року разом із аудиторським висновком на 10 днів пізніше, ніж це було передбачено кредитними угодами. Це порушення дає право ЄБРР вимагати від Групи негайного погашення позик. 31 грудня 2023 року від банку було отримано підтвердження, що в результаті надання консолідованої фінансової звітності материнської компанії за рік що закінчився 31 грудня 2022 року разом із аудиторським висновком, порушення цієї ковенанти було виправлено.

Через російське вторгнення, яке розпочалося 24 лютого 2022 року, виникла подія дефолту "Суттєвий негативний ефект" (Material Adverse Effect), що надає ЄБРР право вимагати негайного погашення заборгованості за кредитами. Як зазначено у примітці 3, у січні 2023 року Група підписала угоду про реструктуризацію кредиту з ЄБРР тим самим подія дефолту "Суттєвий негативний ефект", що виникла 24 лютого 2022 року вважається виправленою.

Протягом 2023 року Група не виконувала ковенанту за кредитами, виданими ЄБРР: Фінансовий борг до власного капіталу. Відповідний лист про звільнення від зобов'язань ("waiver") було отримано 27 грудня 2023 року на необмежений строк.

Станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2022 року Група дотримувалась усіх інших фінансових та нефінансових умов, передбачених кредитними угодами.

Протягом 2023 року Група у зв'язку з IBOR реформою змінила ставку за траншем 3 та 4 кредитного договору з ЄБРР з LIBOR на SOFR, проте відповідне зобов'язання за кредитом було погашено до кінця звітного періоду.

Узгодження зобов'язань, які виникають у результаті фінансової діяльності

У таблиці внизу подано детальну інформацію щодо змін у зобов'язаннях Групи, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами.

Зобов'язання, які виникають у результаті фінансової діяльності, є зобов'язаннями, стосовно яких потоки грошових коштів були або майбутні потоки грошових коштів будуть класифікуватись в окремому звіті про рух грошових коштів Групи як потоки грошових коштів від фінансової діяльності.

	Фінансова допомога отримана	Банківські та небанківські позики	Орендні зобов'язан- ня	Всього
31 грудня 2021 року	90 090	3 621 414	4 188 746	7 900 250
Надходження / Зміна ставок оренди	-	-	74 534	74 534
Надходження від банківських позик	-	1 004 240	-	1 004 240
Погашення банківських позик	-	(492 656)	-	(492 656)
Надходження від небанківських позик	-	-	-	-
Погашення небанківських позик	-	(156 007)	-	(156 007)
Отримання фінансової допомоги	363 690	-	-	363 690
Погашення фінансової допомоги отриманої	(40 900)	-	-	(40 900)
Коригування на курсову різницю	-	975 646	767 673	1 743 319
Амортизація разової комісії	-	4 428	-	4 428
Нараховані відсотки	-	200 546	431 718	632 264
Виплата відсотків	-	(172 455)	(339 558)	(512 013)
Вибуття	-	-	(164 882)	(164 882)
31 грудня 2022 року	412 880	4 985 156	4 958 231	10 356 267
Надходження / Зміна ставок оренди	-	-	27 405	27 405
Надходження від банківських позик	-	1 100 000	-	1 100 000
Погашення банківських позик	-	(2 009 520)	-	(2 009 520)
Надходження від небанківських позик	-	-	-	-
Погашення небанківських позик	-	-	-	-
Отримання фінансової допомоги	750 043	-	-	750 043
Погашення фінансової допомоги отриманої	(887 630)	-	-	(887 630)
Коригування на курсову різницю	-	326 556	93 005	419 561
Амортизація разової комісії	-	4 428	-	4 428
Нараховані відсотки	-	362 171	422 176	784 347
Виплата відсотків	-	(344 163)	(409 479)	(753 642)
Інші зміни у визнанні зобов'язань	-	18 344	(574 986)	(556 642)
Вибуття	(9 192)	-	(194 859)	(204 051)
31 грудня 2023 року	266 101	4 442 972	4 321 493	9 030 566

Інші зміни у визнанні зобов'язань по орендним зобов'язанням включають припинення визнання зобов'язань за орендою, що було зумовлене зміною фіксованих орендних ставок на змінні, що не залежать від індексу або ставки.

Залишки у статті Банківські та небанківські позики включають в себе заборгованість за відсотками по кредитах, яка представлена у Примітці 22.

24 СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того чи підлягає ця ціна безпосередньому спостереженню або оцінці із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Група бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, якби учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки.

Окрім того, для цілей окремої фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (нескориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких підприємство може мати доступ на дату оцінки;
- вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- вхідні дані Рівня 3 є вхідними даними для активу чи зобов'язання, які не піддаються спостереженню.

На думку керівництва Групи, справедлива вартість фінансових інструментів станом на 31 грудня 2023 та 2022 років приблизно дорівнює їх балансовій вартості. Фінансові активи Групи віднесені до категорії Рівня 3, за виключенням грошових коштів та їх еквівалентів, які віднесені до категорії Рівня 2.

25 УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Управління капіталом

Група управляє своїм капіталом для забезпечення своєї здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі, водночас надаючи максимальний прибуток власникам за рахунок оптимізації балансу боргових інструментів та власного капіталу. Загальна стратегія Групи залишається незмінною із 2014 року.

Структура капіталу Групи складається із чистої заборгованості (позик, детальна інформація про які розкривається у Примітці 21 та власного капіталу Групи (який складається зі статутного капіталу, додаткового капіталу та накопиченого збитку).

Рівень капіталу Групи відповідає вимогам щодо рівня капіталу, які передбачені кредитними договорами з ЄБРР або відповідні звільнення від зобов'язань були отримані Групою.

Співвідношення власного капіталу і залучених коштів на кінець звітного періоду було представлено таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Запозичення та зобов'язання за орендою	8 944 973	10 294 839
Отримані гранти	9 251	9 756
Грошові кошти та їх еквіваленти	(526 246)	(343 707)
Чиста заборгованість	8 427 978	9 960 888
Власний капітал	(2 430 502)	(2 199 724)
Співвідношення чистої заборгованості до власного капіталу	-347%	-453%

Основні категорії фінансових інструментів

До основних фінансових зобов'язань Групи належали позики і торгова та інша кредиторська заборгованість. Основна мета цих фінансових інструментів - підтримання достатнього рівня результатів операційної діяльності. Група має також різні фінансові активи, такі як інвестиції, торгова та інша дебіторська заборгованість і грошові кошти та їх еквіваленти.

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Фінансові активи		
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства	110 490	126 939
Надані запозичення	317 469	354 953
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	541 686	392 214
Грошові кошти та їх еквіваленти	526 246	343 707
Усього фінансових активів	1 495 891	1 217 813
Фінансові зобов'язання		
Запозичення та зобов'язання за орендою	8 944 973	10 294 839
Торгівельна та інша кредиторська заборгованість	3 440 911	2 719 766
Усього фінансових зобов'язань	12 385 884	13 014 605

Основними ризиками, властивими для операційної діяльності Групи, є кредитний ризик, валютний ризик, ризик зміни відсоткових ставок та ризик ліквідності. Опис політики Групи з управління ризиками стосовно цих ризиків викладено далі.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик того, що контрагент не виконає свої контрактні зобов'язання, у результаті чого Група зазнає фінансових збитків. Група затвердила політику, згідно з якою вона провадить операції лише із кредитоспроможними контрагентами та отримує достатнє забезпечення, коли це можливо, для зменшення рівня фінансового ризику від невиконання зобов'язань. Група проводить оцінку кредитної якості клієнта, з урахуванням його фінансового стану, минулого досвіду та інших факторів, використовуючи загальнодоступну фінансову інформацію та власні торгові реєстри для присвоєння рейтингу для своїх основних клієнтів. Група здійснює постійний моніторинг своїх ризиків та кредитних рейтингів контрагентів, а сукупна вартість укладених договорів розподіляється на затверджених контрагентів. Кредитний ризик контролюється за рахунок встановлених лімітів за контрагентами, які щороку переглядаються та затверджуються керівництвом.

Валютний ризик

Група провадить певні операції, деноміновані в іноземних валютах; відповідно, виникають ризики стосовно коливань курсів обміну валют.

Станом на 31 грудня 2023 року балансова вартість деномінованих в іноземних валютах монетарних активів та зобов'язань Групи була представлена таким чином:

	Долари США	Євро
Активи		
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	-	3 886
Усього активів	-	3 886
Зобов'язання		
Запозичення та зобов'язання за орендою	(2 937 632)	(3 973 817)
Торгівельна та інша кредиторська заборгованість	(63 994)	(60 151)
Усього зобов'язань	(3 001 626)	(4 033 968)

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Станом на 31 грудня 2022 року балансова вартість деномінованих в іноземних валютах монетарних активів та зобов'язань Групи була представлена таким чином:

	Долари США	Євро
Активи		
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	823	5 165
Усього активів	823	5 165
Зобов'язання		
Запозичення та зобов'язання за орендою	(3 424 417)	(4 163 133)
Торгівельна та інша кредиторська заборгованість	(34 845)	(83 641)
Усього зобов'язань	(3 459 262)	(4 246 774)

Чутливість валютного ризику

У таблиці внизу розкривається детальна інформація про чутливість Групи до збільшення та зменшення на 10% курсу обміну української гривні до відповідних іноземних валют. 10% являє собою рівень чутливості, який використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо валютного ризику для провідного управлінського персоналу і являє собою оцінку керівництвом стосовно можливих змін у курсах обміну валют. Аналіз чутливості охоплює лише непогашені монетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, та коригує їх перерахунок на кінець періоду з урахуванням 10% зміни у курсах обміну валют. Позитивне значення внизу вказує на збільшення прибутку та капіталу, коли курс української гривні до долару США або євро зміцнюється на 10% щодо відповідної валюти. А що стосується 10% послаблення української гривні стосовно відповідної валюти, то матиме місце порівнюваний вплив на прибуток та капітал, а зазначені внизу залишки матимуть негативні значення.

	2023	2022
Зміна прибутку/(збитку) до оподаткування при зміні курсу обміну гривні до долару США на 10%	+/- 300 163	+/- 345 844
Зміна прибутку/(збитку) до оподаткування при зміні курсу обміну гривні до євро на 10%	+/- 403 008	+/- 424 161

Ризик зміни відсоткових ставок

Для Групи властивий ризик зміни відсоткових ставок, оскільки вона отримує позики коштів за плаваючими відсотковими ставками.

Наведені внизу аналізи чутливості визначались на основі ризиків зміни відсоткових ставок для непохідних фінансових інструментів на кінець звітного періоду. Для зобов'язань із плаваючими ставками аналіз підготовлений на основі припущення, що сума непогашеного зобов'язання на кінець звітного періоду залишалась непогашеною увесь рік. Збільшення або зменшення на 10 базисних пунктів використовується для підготовки внутрішньої звітності щодо ризику зміни відсоткових ставок для провідного управлінського персоналу та являє собою оцінку керівництвом допустимо можливих змін відсоткових ставок.

Якби відсоткові ставки збільшились/зменшились на 100 базисних пунктів, а всі інші змінні величини залишились на тому самому рівні, то збиток Групи за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року, збільшився/зменшився б на 47 007 тисячі гривень (2022: 40 996 тисяч гривень). Це стосується ризику зміни відсоткових ставок Груп щодо її позик зі змінними відсотковими ставками у доларах США, Євро та гривні.

Управління ризиком ліквідності

Кінцева відповідальність за управління ризиком ліквідності покладається на Раду директорів, яка створила відповідну структуру управління ризиком ліквідності для управління короткостроковим, середньостроковим та довгостроковим фінансуванням Групи та вимогами до управління ліквідністю. Група управляє ризиком ліквідності для підтримання достатніх резервів, рівня

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

банківських інструментів та резервування позикових коштів за рахунок постійного моніторингу прогнозних та фактичних потоків грошових коштів, а також балансування термінів погашення фінансових активів та зобов'язань.

У наведених далі таблицях викладена інформація щодо залишків строків до погашення за договорами стосовно позик Групи станом на 31 грудня 2023 та 2022 років. Таблиці було складено на основі недисконтованих відтоків грошових коштів від позик на основі найбільш ранньої дати, на яку Група може бути вимушена здійснити оплату. Таблиці включають відтоки грошових коштів як від основної суми заборгованості, так і відсотків.

31 грудня 2023 року			
	Позики та нараховані відсотки	Орендні зобов'язання	Торгівельна та інша кредиторська заборгованість
До погашення протягом трьох місяців	348 520	152 092	3 440 911
До погашення від трьох до дванадцяти місяців	1 575 761	456 277	-
До погашення від 1 до 5 років	3 450 132	3 242 207	-
До погашення після 5 років	-	3 227 707	-
За вирахуванням майбутніх виплат відсотків	(750 933)	(2 756 790)	-
Усього	4 623 480	4 321 493	3 440 911

31 грудня 2022 року			
	Позики та нараховані відсотки	Орендні зобов'язання	Торгівельна та інша кредиторська заборгованість
До погашення протягом трьох місяців	4 923 728	228 679	2 719 766
До погашення від трьох до дванадцяти місяців	412 880	686 038	-
До погашення від 1 до 5 років	-	3 146 960	-
До погашення після 5 років	-	3 671 860	-
За вирахуванням майбутніх виплат відсотків	-	(2 775 306)	-
Усього	5 336 608	4 958 231	2 719 766

26 ОПЕРАЦІЇ ІЗ ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

Для цілей цієї окремої фінансової звітності сторони вважаються пов'язаними, якщо одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснювати істотний вплив на іншу сторону під час прийняття фінансових або операційних рішень. Під час розгляду кожного можливого випадку відносин із пов'язаними сторонами увага приділяється сутності відносин, а не тільки їх юридичній формі.

Пов'язані сторони можуть вступати в операції, які не завжди є доступними для непов'язаних сторін, і умови та суми операцій між пов'язаними сторонами можуть не відповідати аналогічним умовам та сумах операцій, які відбуваються між непов'язаними сторонами. Надані та отримані запозичення включають отриману або надану фінансову допомогу з пов'язаними особами. Така фінансова допомога є безвідсотковою та має бути погашена на вимогу. На 31 грудня 2023 року ставка за кредитом у валюті Євро з пов'язаною стороною Сопасон Холдінгз Лімітед становила 4,5%, залишок основної суми заборгованості складав 399 030 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року 350 559 тисяч гривень), строк погашення 20 грудня 2028 (Примітка 23). На 31 грудня 2023 року ставка за кредитом у валюті Євро з пов'язаною стороною ЗАТ Консул Трейд Гауз становила 4,5%, залишок основної суми заборгованості складав 521 268 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року 481 045 тисяч гривень), строк погашення 01 грудня 2024 (Примітка 23).

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років Група мала такі непогашені залишки за операціями зі своїми пов'язаними сторонами:

	2023					
	Мате- ринське підприєм- ство Групи	Дочірні підприєм- ства	Асоційовані підприєм- ства	Провідний управлінський персонал суб'єкта господарювання або материнського підприємства	Юридичні особи під спільним контролем	Загальна сума суб'єкта господарю- вання щодо пов'язаних сторін
Непогашена заборгованість за операціями між пов'язаними сторонами						
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	-	-	3 136	4 778	34 572	42 486
Надані запозичення	-	-	200 750	-	89 950	290 700
Основні засоби (аванси видані)	-	-	160 322	-	14 250	174 572
Інші поточні нефінансові активи	-	-	-	-	34 633	34 633
Торгівельна та інша кредиторська заборгованість	(56 801)	-	(446)	(22)	(124 523)	(181 792)
Запозичення	(521 268)	-	-	-	(665 130)	(1 186 398)
Активи із права використання	-	-	807 174	-	431 023	1 238 197
Орендні зобов'язання	-	-	(984 340)	-	(670 383)	(1 654 723)

	2022					
	Материнське підприємство Групи	Дочірні підприємства	Асоційовані підприємства	Провідний управлінський персонал суб'єкта господарювання або материнського підприємства	Юридичні особи під спільним контролем	Загальна сума суб'єкта господарювання щодо пов'язаних сторін
Непогашена заборгованість за операціями між пов'язаними сторонами						
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	-	-	4 653	1 770	16 702	23 125
Надані запозичення		-	210 700	-	122 131	332 831
Основні засоби (аванси видані)	-	-	160 322	17	1 408	161 747
Інші поточні нефінансові активи	-	-	24	-	40 029	40 053
Торгівельна та інша кредиторська заборгованість	(22 966)	-	(56 030)	(61)	(160 358)	(239 415)
Запозичення	(481 045)	-	(305 400)	-	(458 039)	(1 244 484)
Активи із права використання	-	-	802 244	-	536 291	1 338 535
Орендні зобов'язання	-	-	(1 327 047)	-	(851 841)	(2 178 888)

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Протягом років, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років, Група мала такі операції із пов'язаними сторонами:
2023

	Мате- ринське підприєм- ство Групи	Дочірні підприєм- ства	Асоційовані підприєм- ства	Провідний управлінський персонал суб'єкта господа- рювання або материнського підприємства	Юридичні особи під спільним контролем	Загальна сума суб'єкта господарю- вання щодо пов'язаних сторін
Операції між пов'язаними сторонами						
Торгові скидки та заохочення, отримані від постачальників	-	-	-	-	4 379	4 379
Дохід від суборенди	-	-	6	-	355	361
Операційні витрати	(32 678)	-	(2 232)	(896)	(703 324)	(739 130)
Інші доходи	-	-	2 612	1 801	113 143	117 556
Фінансові витрати	(21 616)	-	-	-	(16 126)	(37 742)
Збільшення активів	-	-	-	-	10 762	10 762
Погашення зобов'язання з оренди	-	-	45 509	-	74 512	120 021
Амортизаційні нарахування на активи із права використання	-	-	(40 657)	-	(42 913)	(83 570)
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	-	-	(406 731)	-	(252 242)	(658 973)
Змінні орендні виплати (включено до іншої витрати)	-	-	(240 374)	-	(45 802)	(286 176)
Курсові різниці	-	-	-	-	(1 011)	(1 011)

2022						
	Мате- ринське підприєм- ство Групи	Дочірні підприєм- ства	Асоційовані підприєм- ства	Провідний управлінський персонал суб'єкта господа- рювання або материнського підприємства	Юридичні особи під спільним контролем	Загальна сума суб'єкта господарю- вання щодо пов'язаних сторін
Операції між пов'язаними сторонами						
Торгові знижки та заохочення, отримані від постачальників	-	-	-	-	2 250	2 250
Дохід від суборенди	-	-	38	-	79	117
Операційні витрати	(9 965)	-	(150 375)	(449)	(269 369)	(430 158)
Інші доходи	-	-	-	-	4 650	4 650
Фінансові витрати	(3 528)	-	-	-	(2 048)	(5 576)
Збільшення активів	-	-	-	-	55 282	55 282
Погашення зобов'язання з оренди	-	-	37 780	-	94 986	132 766
Амортизаційні нарахування на активи із права використання	-	-	(83 879)	-	(111 662)	(195 541)
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	-	-	(148 772)	-	(77 915)	(226 687)
Витрати, які стосуються оренди активів із низькою вартістю (включено до іншої витрати)	-	-	-	-	(81)	(81)
Змінні орендні виплати (включено до іншої витрати)	-	-	(83 193)	-	(69 626)	(152 819)
Курсові різниці	-	-	(54 128)	-	(83 025)	(137 153)

Непогашені суми не мають забезпечення, планується до погашення грошовими коштами наступні статті: торгова дебіторська та кредиторська заборгованість, надані запозичення, запозичення та зобов'язання за орендою. Жодних гарантій не було надано або отримано.

У 2023 році від пов'язаної сторони було отримано безповоротну фінансову допомогу у сумі 132 017 тисяч гривень, яку було відображено як Іншу частку участі в капіталі в Окремому звіті про зміни у власному капіталі.

Загальна сума компенсації провідному управлінському персоналу за роки, які закінчилися 31 грудня 2023 та 2022 років, становила 30 546 тисяч гривень та 25 197 тисяч гривень, відповідно, та була включена до витрат персонал у складі витрат на збут та адміністративних витрат (Примітка 11). Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років ключовий управлінський персонал Групи був представлений керівними посадовими особами у кількості 10 чоловік.

27 УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Зобов'язання щодо капітальних витрат

Станом на 31 грудня 2023 року Група взяла на себе зобов'язання щодо капітальних витрат у сумі 59 281 тисяч гривень (2022: 264 637 тисяч гривень).

Група вважає, що майбутній чистий прибуток та фінансування буде достатнім для покриття цих та будь-яких подібних зобов'язань.

Оподаткування

У результаті загалом нестабільної економічної ситуації в Україні податкові органи приділяють все більше уваги діловим колам. У зв'язку з цим регіональне та загальнодержавне податкове законодавство постійно змінюється. Крім того, трапляються випадки його непослідовного застосування, тлумачення та виконання. Недотримання вимог українських законів та норм може призвести до серйозних штрафів та нарахування значної пені. У результаті майбутніх податкових перевірок можуть бути виявлені додаткові зобов'язання, які не відповідатимуть податковій звітності Групи. Такими зобов'язаннями можуть бути власне податки, а також штрафи та пеня, розміри яких можуть бути суттєвими. Керівництво вважає, що Група дотримується вимог місцевого податкового законодавства, однак, існує багато нових законів у сфері оподаткування, а також у сфері операцій з іноземною валютою, прийнятих в останні роки, трактування яких не завжди однозначне.

На думку керівництва, Група дотримується усіх вимог чинного податкового законодавства станом на 31 грудня 2023 року і наразі оцінює можливий вплив від запроваджених змін. Під час звичайної господарської діяльності Група провадить операції, які можуть тлумачитись по-різному Групою та податковими органами.

Трансфертне ціноутворення

Група імпортує товари і купує послуги, які можуть потенційно входити у сферу застосування українських нормативно-правових актів щодо трансфертного ціноутворення («ТЦ»). Група вчасно подала звіт про контрольовані операції за 2022 рік та планує подати звіт про контрольовані операції у терміни передбачені українським законодавством.

На думку керівництва, Група дотримується вимог ТЦ. Оскільки практика застосування нових правил трансфертного ціноутворення ще не достатньо розвинута, і певні положення цих правил тлумачать по-різному, існує ймовірність, що податкові органи можуть застосувати інший підхід до аналізу таких операцій. Вплив у результаті неприйняття позицій Групи щодо трансфертного ціноутворення з боку податкових органів неможливо достовірно оцінити.

Операційна оренда

Група як орендодавець

Операційна оренда стосується майна, яким володіє Група зі строками дії оренди від 1 до 5 років, з опцією на продовження договорів. Орендар не має опціону на придбання майна після закінчення строку дії договору оренди.

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 років очікувані майбутні мінімальні виплати за договорами оренди до отримання Групою за чинними безвідкличними договорами операційної оренди були представлені таким чином:

	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
Не пізніше одного року	64 235	59 961
	64 235	59 961

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Мінімальні орендні виплати до отримання Групою за чинними безвідкличними договорами операційної оренди включаються у суму, яку можна отримати протягом періоду повідомлень щодо потенційного припинення дії договору.

Юридичні питання

Під час звичайної господарської діяльності Група бере участь у судових розглядах і до неї висуваються певні претензії. Керівництво Групи вважає, що вирішення таких питань не матиме суттєвого впливу на фінансовий стан або результати операційної діяльності Групи.

28 ОРЕНДА

У таблиці внизу наведені суми, визнані у складі прибутку або збитку:

	2023	2022
Амортизаційні нарахування на активи із права використання	322 396	462 956
Витрати з відсотків за орендними зобов'язаннями	422 176	431 718
Витрати, які стосуються короткострокової оренди (включено до операційних витрат)	72 175	14 321
Витрати, які стосуються оренди активів із низькою вартістю (включено до операційних витрат)	-	1 641
Змінні орендні виплати (включено до операційних витрат)	397 465	238 993
	<u>1 214 212</u>	<u>1 149 629</u>

29 ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ

Формат подання інформації про операційні сегменти відповідає формату внутрішньої звітності, яка подається особам, відповідальним за прийняття операційних рішень Групи – керівництву Групи. Керівництво Групи розглядає та подає інформацію про операційні сегменти відповідно до МСФЗ 8 «Операційні сегменти». Керівництво Групи виділяє єдиний операційний сегмент, оскільки всі доходи Компанії генеруються від продажу товарів через роздрібну мережу магазинів.

Керівництво Групи вважає, що Група організована на основі єдиного бізнес-сегменту, управління якого здійснюються в межах загального управління Компанію без розподілу на окремі операційні сегменти. Оцінка результатів визначеного сегменту здійснюється керівництвом Компанії на основі показника EBITDA.

Керівництво Групи аналізує фінансову інформацію, підготовлену відповідно до МСФЗ, скориговану з урахуванням вимог внутрішньої звітності. У певних аспектах ця фінансова інформація відрізняється від інформації, що підготовлена у відповідності до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ.

ТОВ «НОВУС УКРАЇНА»
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023
у тисячах гривень

Сегментну інформацію за звітними сегментами за 2023 фінансовий рік подано далі:

	2023	2022
Дохід від роздрібної торгівлі	20 618 847	13 991 451
Собівартість реалізації роздрібної торгівлі	(17 103 760)	(11 470 011)
Торгова маржа	3 515 087	2 521 440
Витрати за програмою лояльності	(126 783)	(84 266)
Торгові знижки та заохочення, отримані від постачальників	2 264 018	1 588 205
Витрати на збут та адміністративні витрати	(4 171 832)	(3 116 414)
Списання та інвентаризації	(194 742)	(289 587)
Інші доходи	459 972	272 529
EBITDA	1 745 720	891 907
Амортизація	(921 378)	(978 684)
Відсотки за кредитами	(331 751)	(187 675)
Інші фінансові витрати	(422 176)	(431 718)
Інші витрати	(6 615)	(5 740)
Курсові різниці	(447 834)	(1 777 072)
Інші адміністративні витрати	(38 224)	(138 800)
Податкові доходи	59 463	467 903
Загальна сума сукупного доходу	(362 795)	(2 159 879)
Активи	10 367 631	11 073 978
Капітальні інвестиції	641 009	576 331
Зобов'язання	12 798 133	13 273 702

Стаття Дохід від звичайної діяльності Окремого звіту про прибутки або збитки та інший сукупний дохід включає в себе статті Дохід від роздрібної торгівлі та Витрати за програмою лояльності з таблиці наведеної вище у даній Примітці.

Стаття Собівартість реалізації Окремого звіту про прибутки або збитки та інший сукупний дохід включає в себе статті Собівартість реалізації роздрібної торгівлі, Торгові знижки та заохочення, отримані від постачальників, Списання та інвентаризації з таблиці наведеної вище у даній Примітці.

30 ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

У період з січня 2024 року по травень 2024 року було сплачено відсотки за кредитною лінією ЄБРР у сумі 3 292 тис. євро (еквівалент 136 850 тис. грн.).

Упродовж періоду з січня 2024 року по травень 2024 року Група отримала від Ощадбанку 300 000 тисяч грн. за кредитним договором 1577/31/6 від 29 серпня 2023р. Повернення за цим кредитом за той самий період склали 400 000 тис. грн., а також сплачено проценти в сумі 5 803 тис. грн.

Також, на початку 2024 року керівництвом Групи було прийнято рішення залучити фінансування через випуск корпоративних гривневих облігацій строком на 3 роки та з відсотковою ставкою не більше 18%.

У травні 2024 року Група погодила конвертацію частини кредиту ЄБРР в сумі 19 600 тисяч євро (еквівалент 827 275 тисяч гривень по курсу гривні до євро, що діяв на 31 грудня 2023 року) в гривню та наразі очікує отримання повного пакету документів за цією транзакцією (Conversion Notice).